

Mali Graditelj

Broj 2 • Čakovec, prosinac 2013.

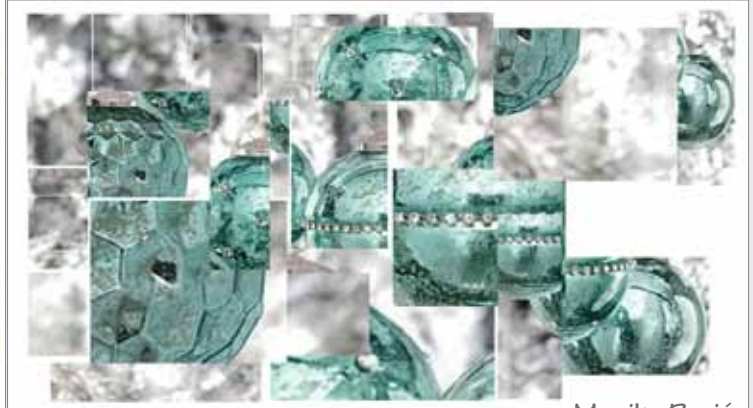
Petra Gazdek

Karolina Novak

Jurica Cipol

Monika Panić

Karla Mesarić

Rosana Sever

*Blagoslovljen Božić i
sretna nova 2014. godina*

RIJEČ UREDNICE

Dragi naši vjerni čitatelji!

Pozdravljam vas u ime cijele novinarske ekipe „Malog graditelja“ za mjesec prosinac. I ovaj mjesec pripremili smo za vas mnogo zanimljivosti. Graditeljska škola Čakovec cijeli je mjesec u blagdanskom duhu pa možete pretpostaviti da je tema broja, naravno, Božić. Predstavljamo vam ovogodišnje maturante 4.b i 3.e, bivše učenike i uspješne sportaše naše škole. Pišemo o Mjesecu borbe protiv ovisnosti, a istražili smo od kuda i zašto postoje Noć vještica, Dušni dan i Sveti Nikola. Upoznajte naše Martine i Martine, pročitajte vijesti iz učeničkog doma, a Knjižničarski kutak informirat će vas o nadolazećim koncertima i događajima te vas upoznat s razmišljanjima o Novoj godini. Na zadnjim stranicama možete se nasmijati uz viceve i strip te zabaviti rješavanjem križaljke.

Želim vam ugodno čitanje našeg „Malog Graditelja“ i sve najbolje povodom nadolazećih blagdana!

Antonia Hajdinjak, 3.c

IMPRESUM

Uredništvo: Antonia Hajdinjak (glavna urednica), 3.c, Maja Mlakar, 3.c, Marina Mezga, 2.d

Grafička redakcija: Karlo Kovačić (grafički urednik) 3.c, Jelena Šafarić, 3.c, Alen Bobičanec, 3.c, Alex Zdravec, 3.c, Tena Toromanović, 2.d, Karmen Karlovčec, 2.d

Novinska redakcija: Manuela Palfi, 4.d, Viktorija Jurčec, 4.d, Anamarija Grkavac, 3.c, Tara Lisjak, 3.c, Andreja Tkalčec, 3.c, Veronika Kušek, 2.d, Nikolina Štefan, 2.d, Martina Gudlin, 2.d, Dora Veronika Smolić, 1.d, Laura Tkalčec, 1.d, Suzana Oršuš, 1.c, Robert Kašić, 2.d, Mateja Drk, 2.d, Dora Sabolčec, 2.d, Hana Barić, 3.c, Martina Krnjak, 1.d, Paula Pintarić, 1.d, Karla Kovačić, 1.d, Matija Kolenko, 3.c, Mia Guberinić, 2.d, Zoe Franka Klaić, 3.c, Željka Hajdarović, 2.d, Nikola Janković, 2.d

Strip: Lucija Glavina, 3.c

Križaljka i premetaljke: Rajko Jagar, prof.

Suradnici: Ivan Čondor, dipl.inf., Lovro Gradišer, dipl.ing., Leo Lesjak, 4.d, Valentino Kelrajter, 1.a, Sara Mesarić, 2.a, Melani Blažeković, 1.b,

Lara Fažon, 4.b, Ivan Gombar, 4.d,

Voditelji: Vlasta Horvat, prof., Ljiljana Ille, dipl. inf., Željka Korent-Hozmec, prof.

Lektura: Svjetlana Šuman, prof.

Tisak: Graditeljska škola Čakovec

41. međunarodna izložba dječjeg likovnog stvaralaštva u Lidicama

DIPLOMA IZ ČEŠKE

Učenica naše škole Anja Kušar, 1.d, osvojila je diplomu i nagradu za fotografije koje je kao učenica 8.razreda napravila na temu „Tradicije i baština naroda moje zemlje“ koju je njezina mentorica Vera Moharić poslana na međunarodnu izložbu dječjeg likovnog stvaralaštva u Lidicama. Nagradu joj je uručio Veleposlanik Republike Češke U Hrvatskoj gosp. Martin Košatka. RPovodom toga razgovarali smo s Anjom.

Kako si saznala za natječaj?

Nisam znala točno o čemu se radi. Učiteljica iz foto grupe u OŠ je spominjala nekakav natječaj, ali nije mi govorila baš o čemu se radi, samo ga je spominjala.

Kako je nastala fotografija?

Kada smo dobili temu Stari običaji i tradicije, odlučila sam fotografirati jednog lončara koji nam je bio sprema-pokazati kako su se nekad izradivale stvari iz gline.

Kako si se osjećala kada si saznala za nagradu?

Prošle godine sam isto osvojila nagradu pa mi je ove godine to bio samo izlet u Zagreb.

Htjela bi se baviti fotografiranjem kasnije u životu?

Htjela bih. I nadam se da ću se i baviti time jer se ne vidim ni u jednom drugom poslu.

Gdje bi htjela da budu prikazane tvoje fotografije?

Dovoljno mi je da su fotografije objavljene na internetu i bile na izložbi u muzeju u Češkoj.

Što bi poručila mladim fotografima?

Poručila bih im neka samo nastave fotografirati i ako imaju veliku želju baviti se time neka ih ne sputavaju bezazlene stvari.

Laura TKALČEC

Anja prima nagradu od Veleposlanika Republike Češke

NA SATU NOVINARSKJE GRUPE

Novinar u gostima

U sklopu novinarske grupe dana 21. studenog nas je posjetio novinar Varaždinske televizije, Nova TV, RTL-a i Hine, **Tomica Jakopec**. Listajući naš prvi ovogodišnji broj 'Malog graditelja' Jakopec je obratio pozornost na teme broja upozorivši nas na pozitivne i negativne strane lista. Ujedno nam je pokazao smjernice po kojima bismo trebali pisati, kako bi naš list izgledom i tekstom bio što bolji. Po njegovom mišljenju, naš list je ,možda,

preozbiljan za našu dob. Jakopec je predložio da bismo mi, učenici, morali odabirati teme za 'Graditelj' i dao nam je primjere kako bi smo mogli napisati nešto i na sarkastičan način (...)

Tako je novinar Jakopec u svoje predavanje unio i nešto humora svojim anegdota kako bismo našim razmišljanjem list 'Graditelj' usmjerili na pravi put.

Maja MLAKAR

FOTO: Ivan Čondor, prof.

Roditelje, braću ili prijatelje pod ruku pa na Zagrebački velesajam

INOVACIJE – KNJIGE - IGRICE

Svake godine obavezno svratim na Zagrebački velesajam pogledati što ima novog na Sajmu knjiga i Sajmu glazbe i multimedije. Evo ukratko što se ove godine moglo vidjeti.

Od 12. do 17. studenog na Zagrebačkom Velesajmu u Zagrebu održao se 36. po redu međunarodni sajam knjiga Interliber. Posjetilo ga je više od 100 000 zaljubljenika u knjige, medije i znanost iz cijele zemlje. Bilo je tu ponešto za svakoga, od ljubavnih romana i stripova do enciklopedija i rječnika. Mnogi su pronašli knjigu koju su dugo tražili ili su otkrili neku novu. Knjige su bile raspoređene u dva paviljona i bilo ih je moguće pronaći po povoljnim cijenama. Sajmu su prisustvovali izdavači iz svih dijelova Hrvatske, od Algoritma i Školske knjige

do nekih manje poznatih. Sajam je uz glavne atrakcije nudio mnoge dodatne sadržaje, kao što su okrugli stolovi, razgovori s piscima i književnim kritičarima, književne radionice, predstavljanje nakladničkih tvrtki, stručne skupove te radionice za djecu.

Posjetiteljima se pružala mogućnost posjeta nacionalnoj izložbi inovacija Inova te najznačajnijeg i najambicioznijeg gamerskog događaja u Hrvatskoj i regiji, InfoGamera, dok je sajam glazbe i multimedije predstavio raznoliku ponudu svjetskih proizvođača glazbala, glazbene opreme i profesionalne audio opreme.

Na Inovi su ove godine sudjelovala brojna nacionalna izaslanstva iz svih dijelova svijeta. Bili su izloženi radovi i inovacije inovatora iz svih područja znanosti i hobija, uključujući projekt „Električni automobil LOOX“, koji je bio nagrađen tradicionalnom nagradom „Nikola Tesla“ kao najbolji hrvatski inovatorski rad.

InfoGamer je svakako bio najatraktivniji među mladima. Ove je godine nudio četiri dana igranja, druženja, upoznavanja s novim trendovima, predstavljanja najnovijih softvera i hardvera te mnoštvo turnira i nagradnih igara.

Posjetioци su, između ostalog, mogli isprobati nove, tek izašle računalne igre ili čak zaigrati jedni protiv drugih na nekom od mnogih umreženih računala

Dora Veronika SMOLIĆ

Raj za gamere

Najveći festival za gamere by Reboot u Zagrebu

Naš **Nikola Janković**, učenik 2.d razreda, u igrici PES 2014 osvojio je 2vs2 i odnio **prvo** mjesto sa svojim bratom i novčanom nagradu u iznosu od 400 kn, a u 1vs1 natjecanju PES-a 2014 zauzeo je 2. mjesto s nagradom Tableta Pipo max6.

Info Gamer by Reboot i Zagrebački Velesajam pripremili su najveći sajam industrije video igara u regiji. U paviljonu broj 8 zagrebačkog Velesajma od četvrtka 14.11. do nedjelje 17.11.2013. igrane su se najpoznatije svjetske igrice. Bilo je svega, od virtualnog nogometa, košarke i strategije, retro tehnike pa sve do obožavatelja društvenih igara poput Monopolya, šaha i dr. Atmosfera je bila fantastična te je u 4 dana sajma uživalo gotovo **15.000 posjetitelja**. Udruga virtualnih igara na Info Gameru pripremila je opsežan i zanimljiv program za sve posjetitelje. Ljubitelji gaminga mogli su se okušati u gotovo svim najnovijim svjetskim naslovima. Pro Evolution Soccer - **PES 2014**, NBA2k14, Grand Theft Auto - **GTA 5**, **GRID 2**, Call of Duty - **COD Ghosts**, **League of Legends**, **Assassin Creed Black Flag** itd. Bile su tu i najstarije igrice: **Pac-man**, **Pong**, **Super Mario**, **Galaxy Game** i dr. koje ste mogli uživati i igrati na najstarijim

Nikola prima nagradu

konzolama. Bilo je tu gamera (igrača) iz Slovenije, Srbije, Švicarske i Bosne i Hercegovine. Zadnjeg dana, u nedjelju 17.11. održale su se finalne borbe u igrama PES 2014, NBA2k14, League of Legends, GRID-a 2 i COD-a u organizaciji udruge virtualnih igara, koje se prenosilo izravno putem live streama na portalu **dnevnik.hr**.

U 1vs1 natjecanju PES-a 2014 2. mjesto zauzeo je **Nikola Janković** (2.d, GŠČ) iz Čakovca s nagradom Tableta Pipo max6, također i na 2vs2 odnio je prvo mjesto sa svojim bratom s novčanom nagradom u iznosu od 400 kn.

Udruga virtualnih igara poziva sve ljubitelje gaminga da se pridruže i sljedeće godine 2014. koja će se također održati.

Robert KAŠIĆ

U backsteage-u s Reneom i Tarikom

SPEKTAKLUK

„Spektakl = javni događaj, kazališna predstava ili zabavna priredba u kojoj sudjeluje veliki broj izvođača s naglašenim vanjskim efektima u koje je utrošeno mnogo novca.

Luk = dodatak riječima koji pojačava njihovo negativno značenje (prostakluk, bezobrazluk, seljakluk, lopovluk).“

Večerašnja hladna večer nije nas zaustavila da se uputimo u CZK. Svakako jedna od ugodnijih večeri makar je bilo doista hladno. Uz definitivno ponajbolje glumce hrvatske estrade, Renea Bitorajca i Tarika Filipovića, uživali smo u predstavi. Predstava pod nazivom "Spektakluk" je nova, moderna i zasigurno drugačija predstava od ostalih. Spoj humora, zabave i hrvatske današnjice, spojeno u jednu savršenu cjelinu, u režiji naših glumačkih profesionalaca.

Rene i Tarik su nam pokušali dočarati svako čovjekovo razdoblje, od malih nogu pa sve do starosti...

Itekako su uspjeli. Različitim načinom pripovijedanja i groteskama, bezbrojem stilova odijevanja i načina ponašanja, perfektno izvedeno. Prikazali su nam današnju, surovu, hrvatsku stvarnost uz humor, na njima prepoznatljiv način. Ukratko rečeno, govore o prolaznosti vremena, o dobu modernizacije, kompjuterizacije, učestalim pucanjem brakova i to sve na jedan šaljiv način. Prvo smo svi zajedno oklijevali oko izbora, nismo baš bili zainteresirani, išli smo reda radi... Iskreno rečeno, sve nas je jako ugodno iznenadilo i razveselilo.

Sljedećih tjedan dana, međusobno smo izmjenjivali doživljaje. Na kraju predstave, u backsteage-u,

Autori: René Bitorajac/Tarik Filipović/Zoran Lazić
Režija: René Bitorajac/Tarik Filipović
Scenograf: Aljoša Paro
Kostimografkinja: Vedrana Rapić
Design svjetla: Aleksandar Mondecar
Video: Tomislav Rukavina
Glazba: Tihomir Preradović, David Vurdelja
Glazbena produkcija: Mario Mirković – Shy By Studio
Koreografija: René Bitorajac/Tarik Filipović
Igraju
RENÉ BITORAJAC i TARIK FILIPOVIĆ

nekolicina nas se fotografirala s Reneom i Tarikom. Savjetujem vam, u sljedećim prikazima dotične predstave, sve vas zajedno pozivam da uživate, nećete požaliti...

Tako je i tome došao kraj... Nismo se dali doma. Na trenutke bismo ostali sjediti u naslonjačima, da ne bismo ni trepnuli, onako nepomično, isforsirano, besprijetkorno. Osobno, na sekunde sam pustio i suze od smijeha, kao i, vjerujte, cijela dvorana, koja je bila ispunjena do posljednjeg mjesta... Vidimo se na sljedećoj predstavi koja će biti, nadajmo se, uskoro.

Leo LESJAK

Karla, TARIK, Lana i Leo

Karla, Leo, RENE i Lana

Centriranje i horizontiranje teodolita

FOTO: Lovro Gradišer, prof.

Učenci 1.a razreda izvode vježbu horizontiranja i centriranja instrumenta

Kao učenci 1.a razreda – smjer geodetski tehničar tijekom mjeseca studenog imali smo organiziranu terensku nastavu iz predmeta geodetska izmjera. Vježbe smo izvodili u blizini stadiona SRC „Mladost“ podijeljeni u grupe pod vodstvom prof. Lovre Gradišera. Cilj vježbe bio je upoznati nas s geodetskim instrumentarijem (teodolitom i optičkim daljinomjerom). Prije izvođenja geodetskih radova, instrument je potrebno dovesti u radni položaj. Pod radnim položajem podrazumijeva se da je instrument centriran i horizontiran. Centriranje instrumenta izvodimo na sljedeći način:

- postavljamo tronožac iznad stajališne točke
- pričvrstimo instrument na tronožac pomoću centralnog vijka
- pomoću podnožnih vijaka i optičkog viska centriramo instrument, odnosno dovodimo da vertikalna os prolazi stajališnom točkom

Nakon centriranja, instrument je potrebno horizontirati – dovesti vertikalnu os instrumenta vertikalno u prostor. Horizontiranje se izvodi pomoću nogara trnošca i podnožnih vijaka na sljedeći način:

- za približno horizontiranje koristimo doznu (kružnu) libelu koju vrhunimo pomoću spuštanja i dizanja nogara trnošca
- nakon što dozna libela vrhuni, okrećemo alhidadu u smjer dva podnožna vijka i vrhunimo alhidadnu (cijevnu) libelu okretanjem podnožnih vijaka u suprotnim smjerovima
- kad alhidadna libela vrhuni u smjeru dva podnožna vijka, okrećemo alhidadu za 90° i vrhunimo libelu trećim podnožnim vijkom
- za kontrolu okrenemo alhidadu za 180° i provjeravamo libelu
- ukoliko libela vrhuni u svim položajima alhidade, kažemo da je instrument horizontiran

Horizontiranjem instrumenta doveli smo da glavna (vertikalna) os instrumenta bude u prostoru vertikalna. Budući da smo instrument horizontirali pomoću podnožnih vijaka, potrebno je provjeriti kroz optički visak da li je instrument centriran. Ukoliko se ne nalazimo iznad stajališne točke, instrument je potrebno lagano otpustiti centralnim vijkom i pomicanjem po glavi stativa dovodimo da vertikalna os prolazi stajališnom točkom.

Tek kada je instrument centriran i horizontiran, spreman je za izvođenje geodetski radova.

Iduća vježba, u kojoj ćemo primijeniti naučeno, bit će određivanje duljina pomoću optičkog daljinomjera.

Valentino Kelrajter, 1.a

Unatoč hladnoći ekipe su uspješno obavile pred njih stavljenе zadatke

SCHREIBEROVA METODA

Tijekom studenog učenici drugog razreda geodetskih tehničara imali su vježbe iz geodetske izmjere pod vodstvom profesora stručnih predmeta Lovre Gradišera. Cilj tih vježbi bio je usvojiti opažanje pravaca Schreiberovom metodom.

FOTO: Lovro Gradišer, prof.

Prije izvođenja Schreiberove metode instrument je potrebno centrirati i horizontirati

Schreiberova metoda se sastoji u mjerenju kutova pojedinačno, pri čemu se opažaju kutovi u svim kombinacijama pravaca. Sve kombinacije pravaca postižu se tako da se, primjerice, prvi pravac kombinira u kutove sa svim pravcima u smjeru kretanja kazaljke na satu. Poslije toga se drugi pravac isto tako kombinira u kutove sa svim pravcima u smjeru kretanja kazaljke na satu te tako sa svim idućim pravcima.

Mjerenje kutova pojedinačno vrši se tako da se, prema razrađenom planu opažanja navizira npr. na pravac 1, namjesti se limb na okruglo očitavanje 0°, te se izmjere na tom postavu svi kutovi čiji početni pravac mora biti na 0° i to u dva položaja durbina, tj. uvizira se u prvu točku kuta, očita limb na oba indeksa, uvizira u drugu točku, očita limb, okrene se durbin i alhidada za 180°, uvizira i očita druga točka, te konačno uvizira prva točka kuta i očita. Onda se pomakne limb za određen iznos, te se izvrši drugo ponavljanje mjerenja i tako redom dalje. Tada se na prvu točku namjesti na limb očitavanje predviđenog intervala i izmjere se u određenom broju ponavljanja svi kutovi, čiji početni pravac ima to čitanje. Na taj način se izmjere sve predviđene kombinacije pravaca u određenom broju ponavljanja.

Prednost Schreiberove metode pred girusnom je u tome, što se mjerenje kutova pojedinačno može izvršiti i onda kad se trenutačno neke vizure ne vide. Dalje se kod girusne metode pretpostavlja da je instrument za vrijeme opažanja jednog polugirusa bio potpuno nepomičan. Kako mjerenje jednog polugirusa traje dulje vrijeme, tim dulje što je više vizura, u mjerenja se uvlači pogreška nastala kretanjem instrumenta za vrijeme mjerenja. Mjerenje kutova pojedinačno traje za svaki kut mnogo kraće vrijeme, pa je mnogo vjerojatnije da će instrument za vrijeme mjerenja svakog kuta biti nepomičan. Obzirom na tu okolnost Schreiberovom metodom postiže se dakle veća točnost. Schreiberova metoda se radi toga upotrebljava pri mjerenju kutova u mreži prvog i drugog reda, a naročito na točkama s nesigurnim stajalištem, tj. na piramidama. Prednost girusne metode u njoj je brzini, tako da se na točkama nižeg reda, trećeg i četvrtog, mjere kutovi isključivo girusnom metodom.

Sara Mesarić, 2.a

Tehničari u našoj radionici na praktičnoj nastavi

Tehničari i radionice klasičnih zanimanja

Na satu praktikuma posjetili smo radionice i mogli smo doživjeti kako se polažu pločice, kako je biti zidar i tesar. Bili smo podijeljeni u dvije grupe i mogli smo birati što ćemo raditi.

Profesori su nam za svako zanimanje ponešto rekli i dali neki zadatak.

Bilo nam je jako interesantno i lijepo. Probala sam i zidati, a profesori su nas pohvalili kako smo super napravili za prvi put.

Meni se jako dopalo i bilo je vrlo zanimljivo i zabavno te sam mnogo toga novog naučila.

Melani Blažeković, 1b

Posjeta grupe Maketarstvo

U sklopu projekta izrade makete maketarska grupa obvezno posjeti postojeći objekt koji će pretvoriti u mini objekt, odnosno maketu.

Tako smo posjetili Mini HE Donja Dubrava kod Svete Marije, a inženjer Kranjec domaćinski nas je upoznao i s velikom hidrocentralom. Putem našeg lista najljepše se zahvaljujemo na ljubaznom upoznavanju s velikim i značajnim objektom u našem Medimurju.

Melani Blažeković, 1b

Maketari na terenu

Pripremile: Anamarija GRKAVAC i Zoe Franka KLAIĆ

MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI

Svake se godine u razdoblju od 15.11. do 15.12. obilježava „Mjesec borbe protiv ovisnosti“, u okviru kojeg se organiziraju različite manifestacije i aktivnosti s ciljem prevencije ovisnosti. Moto ovogodišnjeg obilježavanja je "Pokrenimo zajednicu u prevenciji ovisničkih ponašanja mladih".

U školskoj knjižnici izložena je stručna literatura vezana uz ovisnosti i prevenciju ovisnosti te su izloženi straničnici na temu ovisnosti koje su izradili učenici naše škole. Na video-zidu u holu škole prikazuju se video uradci s temom prevencije ovisnosti, koje su izradili učenici odjela za grafiku sa svojim profesorima.

BEZ ALKOHOLA NEMA ALKOHOLIZMA, A BEZ UMJERENIH POTROŠAČA NEMA ALKOHOLIČARA.

Prof. dr. V. Hudolin

ŠTO JE ALKOHOL?

Alkohol ili etanol je jednostavni organski spoj (ugljika, vodika i kisika). Etanol je bistra i bezbojna tekućina, lako zapaljiva, karakterističnog mirisa i okusa. Dobiva se vrenjem uz pomoć gljivica iz šećera.

ČINJENICA!

ALKOHOL JE PSIHOAKTIVNA STVAR - DROGA KOJU SADRŽE SVA ALKOHOLNA PIĆA.

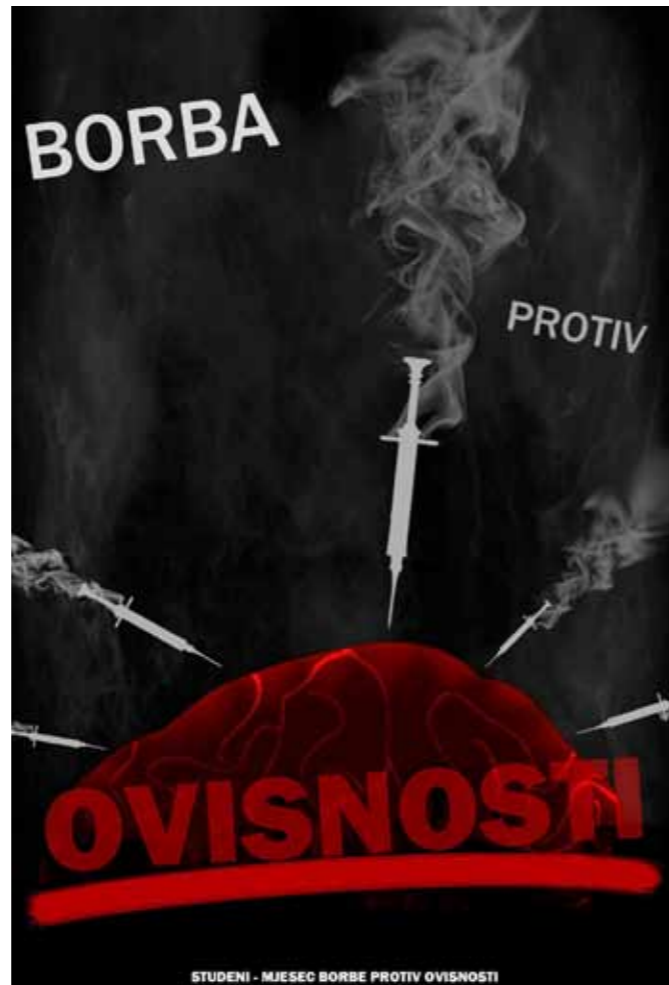
ČINJENICA!

NEKA ALKOHOLNA PIĆA (VOTKA, RUM) SADRŽE ALKOHOLA GOTOVO KOLIKO I KONCENTRIRANI (96%) ALKOHOL, KOJI SE KORISTI U MEDICINI KAO DEZINFEKCIJSKO SREDSTVO.

ŠTO JE ALKOHOLIZAM?

Alkoholizam je pretjerano uživanje alkoholnih pića, sa svim posljedicama njegove zlouporabe.

*„Alkoholičar je osoba koja pije, a ne sviđa vam se“
(Robinns)*

PLAKAT: Dino Markač, 4.d

PLAKAT: Leo Lesjak, 4.d

ČINJENICA!

DANAS U SVIJETU IMA OKO 30 MILIJUNA ALKOHOLIČARA I OKO 80 MILIJUNA OSOBA KOJE ZBOG ALKOHOLA IMAJU OZBILJNE DRUŠTVENE POTEŠKOĆE.

ČINJENICA!

U HRVATSKOJ MILIJUN GRAĐANA (SVAKI TREĆI PUNOLJETNI STANOVNIK) PATI ZBOG PREKOMJERNOG PIJENJA ALKOHOLA.

ČINJENICA!

U HRVATSKOJ SE OD AKUTNOG ILI KRONIČNOG PIJANSTVA GODIŠNJE LIJEČI 6000 MUŠKARACA I 1100 ŽENA.

ČINJENICA!

U HRVATSKOJ JE SVAKA DESETA OSOBA DOVEDENA U BOLNICU RADI OTREŽNJAVANJA MALOLJETNIKA.

KOJA SU OBILJEŽJA PIJENJA MLADIH U HRVATSKOJ?

Rezultati istraživanja provedenog među učenicama prvih razreda srednjih škola u Hrvatskoj (ESPAD) 1999. godine pokazali su da:

- dječaci započinju s pijenjem alkohola u 12. godini, a djevojčice u 14. godini života
- 32% dječaka i 22% djevojčica se opilo 3 i više puta do petnaeste godine života
- gotovo svaki treći petnaestogodišnjak i trećina djevojaka iste dobi navode da su pili alkohol radi opijanja
- samo 50% roditelja djece te dobi (petnaestogodišnjaka) ne odobrava i ne prihvaća pijenje alkohola kod svoje djece

ČINJENICA!

U HRVATSKOJ JE 1995. GODINE MEĐU VOZAČIMA KOJI SU VOZILI POD UTJECajem ALKOHOLA SVAKI PETI BIO POVRIJEĐEN, A 33 SU POGINULA.

ČINJENICA!

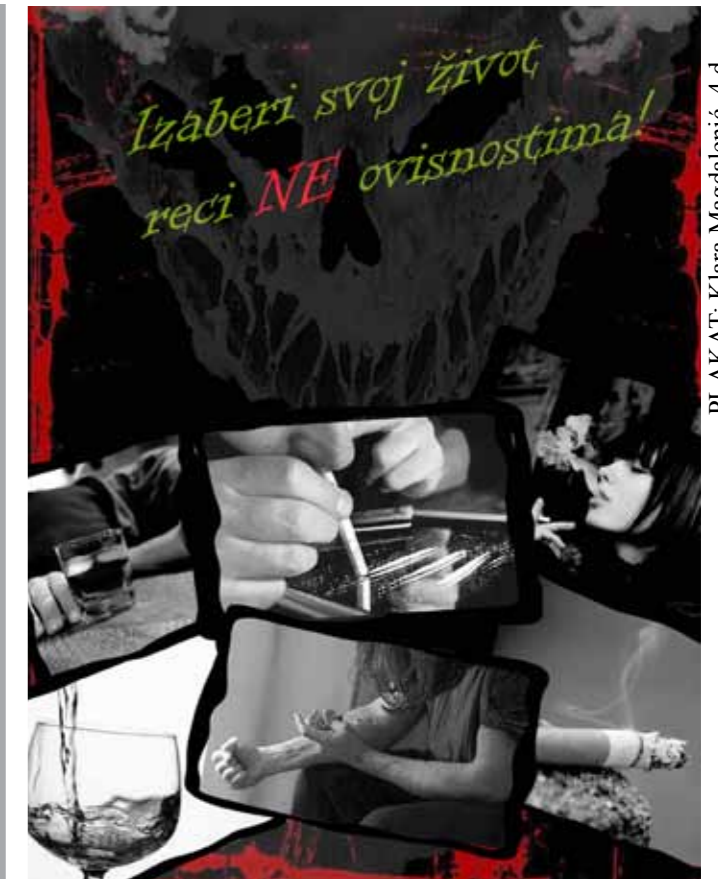
U HRVATSKOJ OD CIROZE JETRE (JEDNE OD NAJČEŠĆIH POSLJEDICA KRONIČNOG PREKOMJERNOG PIJENJA ALKOHOLA) GODIŠNJE UMRE OKO 250 MUŠKARACA I 90 ŽENA.

ČINJENICA!

ZA DJECU I MLADE KOJI SU U FAZI RASTA I RAZVOJA NE POSTOJI DOPUSTIVA KOLIČINA ALKOHOLNIH PIĆA KOJU BI SMJELI POPITI !!

ČINJENICA!

U HRVATSKOJ JE ZABRANJENO TOČENJE ALKOHOLA OSOBAMA MLAĐIM OD OSAMNAEST GODINA.

PLAKAT: Klara Magdalenić, 4.d

IMATE LI PROBLEMA S ALKOHOLIZMOM?

(prema V. Hudolinu)

1. Gubite li od radnog vremena zbog pijenja?
2. Kvari li pijenje vaš obiteljski život?
3. Pijete li zbog sramežljivosti u društvu?
4. Oštećuje li pijenje vaš ugled?
5. Jeste li ikada osjećali kajanje poslije pijenja?
6. Jeste li došli u financijske teškoće zbog pijenja?
7. Krećete li se u manje vrijednom društvu ili okolinu kada pijete?
8. Slabi li pijenje vašu skrb za obitelj?
9. Jesu li vaše ambicije oslabile otkad pijete?
10. Težite li za alkoholnim pićem u određeno doba dana?
11. Imate li želju za alkoholnim pićem i jutro nakon pijenja?
12. Izaziva li pijenje u vas smetnje sna?
13. Je li vaša produktivnost oslabila otkako pijete?
14. Ugrožava li pijenje vaš posao ili djelatnost?
15. Pijete li da bi izbjegli brige ili neprilike?
16. Pijete li sami?
17. Jeste li ikada potpuno izgubili sjećanje za ono vrijeme dok ste pili?
18. Jeste li bili liječeni zbog pijenja?
19. Pijete li kako bi osjetili samopouzdanje?
20. Jeste li bili (ležali) u bolnici radi pijenja?

Ako ste odgovorili pozitivno na makar jedno pitanje shvatite to kao upozorenje jer biste mogli biti alkoholičar. Ako ste pozitivno odgovorili na dva pitanja svi su izgledi da ste alkoholičar. Ako ste pozitivno odgovorili na tri ili više pitanja onda ste sigurno alkoholičar.

izvor: Letak, RH Ministarstvo zdravstva, www.tel.hr/mzrh

Jurica Cipol, 4.d

Karlo Matoša, 4.d

Rosana Sever, 4.d

Deni Korent, 4.d

Pripremile: Anamarija GRKAVAC i Zoe Franka KLAJIĆ

ŠTO JE OVISNOST?

Ovisnost je duševno, a ponekad i tjelesno stanje koje nastaje međudjelovanjem živog organizma i sredstva ovisnosti. Ponajviše ga obilježavaju ponašanje te drugi duševni procesi koji uvijek uključuju prisilu za povremenim ili redovitim uzimanjem sredstva ovisnosti u namjeri da se doživi njegov učinak. Za većinu vrsta ovisnosti zajednička su dva aspekta: psihička ovisnost - karakterističan osjećaj zadovoljstva i želja za ponovnom konzumacijom droge kako bi se izazvala uroda i izbjegla neugoda. Fizička ovisnost - stanje prilagodbe na drogu praćeno potrebom za povećanjem doze kako bi se postiglo njeno djelovanje. Ovisnost može biti i kombinacija ova dva vida. Psihička ovisnost je bliska fizičkoj po manifestacijama (nešto čovjeku nedostaje), no uzrok nije (ili ne mora biti) stvarni, dakle ne mora se raditi o opojnim tvarima. Čovjek može biti ovisan o jelu, igrama na sreću, televiziji, Internetu, poslu, nekom drugom čovjeku, o bilo čemu, a zajednička je značajka da aktivnosti vezane uz tu ovisnost mogu postati središnji sadržaj i čimbenik njegovoga življenja. Tako različite ovisnosti imaju i različit značaj, utjecaj i posljedice te ovisnost ne mora posve nužno biti negativna pojava iako se najčešće takvom smatra i prosuđuje. Uskraćivanje stimulansa dovodi do kriza sličnih kao i kod fizičke ovisnosti.

OVISNOST O PSIHOAKTIVNIM TVARIMA (DROGA)

Droge su sirovi, napola prerađeni proizvodi biljnog, životinjskog ili mineralnog podrijetla, koje su od davnina služile za izradu lijekova. S vremenom se pojam droge ograničio na OPOJNE (narkotske) DROGE i neke druge sintetski izrađene tvari koje djeluju na središnji živčani sustav, te je u uporabi i izraz PSIHOAKTIVNE TVARI. Opojnim drogama smatraju se proizvodi i supstancije prirodnog ili umjetnog podrijetla čijom se uporabom mogu stvoriti stanja ovisnosti koja mogu izazvati oštećenja zdravlja ili na drugi način ugroziti ljudski integritet u FIZIČKOM SMISLU – PSIHIČKOM SMISLU – SOCIJALNOM SMISLU.

Posljedice koje droga uzrokuje pojedincima, obiteljima i zajednici smatraju se jednim od najtežih sociopatoloških pojava današnjice. Droga je problem koji se ne događa drugima, svaka mlada osoba je u mogućnosti doći u dodir s drogom, bez obzira da li raspolaže s puno ili malo novca, je li odgojena strogo ili popustljivo. Motiv mladih osoba koji započinju s uzimanjem droge su mnogi i različiti: radoznalost, težnja pripadnosti vršnjacima, nesposobnost da se riješe konfliktne situacije i slično.

I to bez obzira na to radilo se o takozvanim lakšim, ili, pak, težim drogama. Jer, svaki početak, ma kako se bezazalnim i bezopasnim činio, može završiti tragično. Put je uglavnom uvijek isti, vodi kroz četiri faze.

ČETIRI OPASNA KORAKA

Prva faza: proba. Drogom uzimaš da bi probao njezine učinke, ili te na to netko nagovorio. Netko samo na tome i ostane, ali netko će za narkotikom posegnuti i drugi, treći, i tko zna koji put.

Druga faza: sve češće s drogom. Probao si, možda ti se svidjelo, zašto ne bi još koji put? I sve češće uzimaš drogu, u društvu, za dobro raspoloženje. Pritom na to trošiš i sve više novca. Sve ti se još uvijek čini bezopasnim, računaš na to da možeš prestati kad god hoćeš.

Treća faza: navika. Iz druge, vrlo je lako skliznuti u treću fazu. Već vrlo štetnu i vrlo opasnu. Postaješ zaokupljen drogom. Uzimaš je i zbog toga da bi se lakše nosio sa životnim problemima. Zanimarješ svoje dnevne obaveze, gubiš dah u školi, na poslu, ostaješ bez starih prijatelja, krećeš se u novom društvu, društvu narkomana. Sada je već teško odustati. Na kraće ćeš vrijeme možda i prestati uzimati drogu, ali prva prigoda ili prvi problem na koji naletiš, opet te vraća njoj. Postaješ svjestan da to što radiš nije dobro, ali jednostavno nisi u stanju prekinuti, što ti još dodatno ruši samopoštovanje.

Četvrta faza: ovisnost. U toj, najopasnijoj i najštetnijoj fazi, svojim životom ne vladaš ti, nego droga. Ona ti je važnija od svega, zbog nje zanemarješ sve ostalo, bez nje više ne možeš. Nema šanse da završiš školu, nađeš ili zadržiš posao. Droga ti više ne pruža baš nikakvo zadovoljstvo, ali je jednostavno moraš uzimati. Vrtiš se u začaranom krugu: od problema koje je izazvala droga bježiš uzimajući baš tu drogu.. Ovisnost o drogi manifestira se u svim područjima života. Ovisnik zanemaruje obaveze, neprimjereno se ponaša. Mijenja mu se i društveni život, gubi prijatelje, a do napetosti i sukoba dolazi i u obitelji.

OVISNOST O ALKOHOLU (ALKOHOLIZAM)

Dugotrajno konzumiranje pretjerane količine alkohola dovodi do razvoja bolesti alkoholizma. Razlozi pijenja alkohola koje učenici, studenti i odrasle osobe navode ovise o dobi osobe koja pije.

Adolescenti kao razlog pijenja najčešće navode pritisak vršnjaka i smatraju ga načinom uklapanja u društvo.

Neki piju kako bi izbjegli suočavanje u teškim situacijama s kojim se susreću u školi, faksu, na poslu, s prijateljima, ljubavnim partnerima... ili da izbjegniju neugodne osjećaje poput anksioznosti ili tuge.

U svakom slučaju, neovisno o razlogu pijenja alkohola.

OVISNOST O DRUGIMA

Dok ovisnost o alkoholu, drogi, nikotinu i kockanju smatramo ovisnostima koje se u manjoj ili većoj mjeri ubrajaju u neprihvatljivo ponašanje, i od kojih se u svakom slučaju treba liječiti, neke ovisnosti nisu toliko jasno prepoznate. Primjerice ovisnost o ljubavnoj vezi, partneru ili jednostavno o zamišljenoj romantici poprilično je teško prepoznati jer se takve ovisnosti često kriju iza ponašanja koje se smatra normalnim i prihvatljivim. Na žalost, te su ovisnosti za čovjeka koji je o njima ovisan jednako opasne kao i ovisnost o alkoholu ili drogi jer ne samo da ugrožavaju zdravlje, nego djeluju i na međuljudske odnose. Najveći problem ovisnosti o vezi je to što i muškarci i žene često znaju biti u vezi u kojoj postoje samo jednostrani osjećaji. U takvim vezama, u želji da potpuno zadovolje partnera, osobe počinju gubiti sebe te postaju ovisne i o ljubavi i o partneru. Kad pomisle da bi vezi mogao doći kraj, gube tlo pod nogama. Stoga su spremni učiniti sve da bi ostali u toj vezi ma kako ona loša bila. Tako se svi njihovi postupci, ili barem većina, svode na razmišljanje što bi se moglo, a što se sigurno neće svidjeti njihovom partneru. Veza iz mašte jednako je pogubna za ovisnika. Često u maštanjama takvih ovisnika nema seksualnih pa čak ni romantičnih namjera. Ovisnost o ljubavnoj vezi, partneru ili romantici teško je prepoznati jer se takve ovisnosti često kriju iza ponašanja koje se smatra prihvatljivim.

JOŠ NEKE OVISNOSTI...

Ovisnost o igrama na sreću (kockanje)
Nije izgubio onaj tko je izgubio, već onaj tko hoće izgubljeno vratiti!

Talijanska poslovica

Pojmom kockanja označujemo, danas, igre na sreću, odnosno skup raznovrsnih igara, ponašanja i aktivnosti usmjerenih na veći novčani dobitak. To je postalo biznisom. Kockanje uvijek uključuje golem rizik za uloženi novac, ali i mogućnost dobitka višestruko veće vrijednosti. Danas su igre na sreću u svijetu i kod nas vrlo raširene. Prema nekim procjenama više od milijun Hrvata na neki način prakticira igre u kojima bi povećali svoj novčani ulog.

Zašto igraju? Zbog sreće. Sreća izaziva zadovoljstvo. Znanstvenici su otkrili da sretni trenuci izazivaju stvaranje dopamina - hormona sreće u prednjim područjima čeonog režnja. A sreća je osnovni motivacijski čimbenik sveukupne životne djelatnosti. No sreću izaziva samo dobitak. Stoga je, logično,

očekivati da će nakon gubitka, pogotovo ponovljenih gubitaka igrati na sreću prestati kockati.

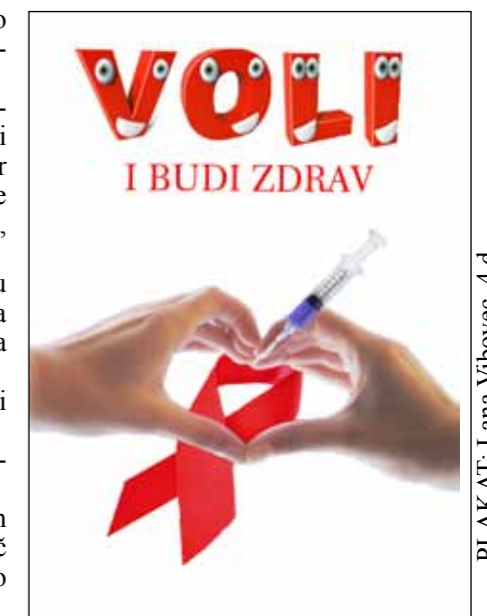
Gubitak, međutim, u tijelu povećava razinu hormona adrenalina koji proizvodi osjećaj uzbuđenja. Uzbuđenje je također privlačna emocija i stoga igranje ne prestaje. Gubitak novca vodi u zaduženja, ponekad i kod kamataru.

Potreba da se veseli dobitku ili da uživa u uzbuđenju mogućega i stvarnoga gubitka uvodi igrača u zanemarivanje brige za obitelj i posao.

Počnjen laganje. Slijedi krađa, a po potrebi i kriminal. Igrač postaje ovisnikom. Smatra se da je ovisnost o igri teža od narkomanije.

Igra na sreću postaje privatnom religijom i "nema drugih bogova osim igre". Igrač je hipnotiziran. Njegova najveća, gotovo jedina vrijednost je igra.

izvor: http://www.unizd.hr/portals/27/pdf/letak_ovisnost.pdf

PLAKAT: Lana Vibovec, 4.d

Što je Aids?

AIDS je Acquired Immuno Deficiency Syndrome - sindrom stečenog nedostatka imuniteta. Kod nedostatka imuniteta dolazi do smanjenja otpornosti na uzročnike bolesti. Odlučujući preduvjet za AIDS je infekcija HIV-om (Human Immunodeficiency Virus = ljudski virus koji smanjuje imunitet), virusom iz grupe retrovirusa koji je otkriven 1983/84.

Kako se HIV ne može prenijeti?

HIV je vrlo osjetljiv virus. U doticaju sa zrakom vrlo brzo umire. Uobičajene higijenske mjere u kućanstvu brzo ga čine bezopasnim. HIV je, doduše, dokazan u urinu, stolici, pljuvački i suzama ali u vrlo malim količinama nedovoljnim za infekciju.

U cijelom svijetu nije poznat ni jedan jedini slučaj u kojemu je uslijedila infekcija preko tih tjelesnih tekućina.

Stoga ne postoji opasnost od zaraze prilikom:

- Stiska ruke, zagrljaja, maženja, ljubljenja
- Kašljanja ili kihanja
- Korištenja istog tanjura, čaša ili pribora za jelo
- Korištenja WC-a, kada ili sauna
- Zajedničkog rada i stanovanja s ljudima koji imaju HIV/AIDS
- Brige i njege oko ljudi s HIV-om /AIDS-om

U liječničkoj praksi se smatra da mjere zaštite od hepatitisa B, štite i od HIV-a, odnosno AIDS-a.

Kako se HIV prenosi?

HIV se može prenijeti kad krv ili sperma osobe zaražene HIV-om (tjelesne tekućine s visokom koncentracijom virusa) uđu u krv drugog čovjeka. Spolni odnos bez kondoma (nezaštićeni seks) stoga je najčešći način infekcije. Osim toga infekcija se prenosi upotrebom nesterilnih šprica (pri "fiksanju") kao i s majke na dijete tijekom trudnoće ili prilikom poroda. Moguć je prijenos bolesti i preko majčinog mlijeka.

Kako se zaštititi od HIV-a?

Preventiva je danas najsigurnije sredstvo protiv HIV-infekcije. Moramo prepoznati rizične situacije i reagirati na njih.

Tko se suoči s AIDS-om mora priznati činjenicu da većina oboljenja nastupa u grupama homoseksualaca i ovisnika o drogama. Ljudi se u potrazi za slobodom zapliću u užasne lance ovisnosti. Kako često vjerujemo da uživamo slobodu, a ne primjećujemo da uništavamo sebe i svoje društvo! Imamo norme prema kojima kao ljudi funkcioniramo.

Mislimo da smijemo raditi što god želimo - želimo voditi svoj život, raditi što nam se sviđa, a ne primjećujemo da postajemo robovi onog što činimo. Stvarna sloboda je nešto drugo. Stvarna sloboda nikoga ne čini robom, ne uništava ni ljude ni društvo.

Postoji istinska sloboda. Sloboda koja sa sobom donosi radost. Sloboda koju bi trebao upoznati svaki čovjek.

MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI 15.11. DO 15.12.

EDUKATORI – SNAŽNA BORBA PROTIV OVISNOSTI

Melani Marković, Robert Kašić i "straničnici"

Nikola Janković u akciji

I ove školske godine naša škola se uključila u projekt Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije „Alkohol nije cool“.

Učenici 2. razreda Graditeljske škole Čakovec su bili na predavanju koje se odvijalo u prostorima Županijske bolnice Čakovec. Predavanje je održala dr. Dijana Uvodić-Đurić koja je učenicima predočila što znači riječ droga i ostale ovisnosti. Održala je malo drukčije predavanje time što im je davala primjere iz vlastitog iskustva svojih pacijenata.

Suradnjom knjižničarke Vlaste Horvat, prof. i pedagoginje Zdenke Demo, prof., učenici 2.a **Matteo Malvić**, 2.b **Melani Marković** i **Ivan Mikulčić**, 2.c **Barbara Delladio** i 2.d **Robert Kašić** i **Nikola Janković**, održali su predavanje o štetnosti alkohola i droga učenicima 1. i 2. razreda naše škole na satovima razrednog odjela u školskoj knjižnici. Interes učenika 1. i 2. razreda bio je dobar.

Osobito ih se dojmila naša prezentacija.

U anonimnoj anketi **82%** učenika srednjih škola provedenoj na uzorku od 1000 učenika potvrdilo je da je probalo kanabis tijekom prve dvije godine srednjoškolskog obrazovanja.

Edukatori su odlično obavili svoj posao u izlaganju s poukom: „**Bolje izgubiti trenutak u životu, nego život u trenutku**“.

Robert KAŠIĆ i Nikola JANKOVIĆ

PRAKTIKUM

Učenici završnih razreda Graditeljske škole Čakovec, građevinski tehničari 4.a i arhitektonski tehničari 4.b, 14.studenog 2013. pod vodstvom profesora Ivana Ciglara, Tatjane Vadas i Darinke Kalšan su posjetili Vodocrpilište

Nedelišće u čijem je sklopu i meteorološka stanica. U nastavku stručnog obilaska posjetili su i Distributivni centar DUCAL – Calzedonia i pročišćivač otpadnih voda Ytres u sklopu tvornice Calzedonia u Varaždinu.

Lara Fažon, 4.b

SIGURNOST, SLOBODA, NEOVISNOST ... ŽIVOT

BEZ IKAKVE RAZLIKE

Jesmo li svi jednaki pred zakonom? Jesmo li svi jednaki kod zapošljavanja? Čekaju li u redovima za zdravstvene preglede svi jednako dugo i „bez razlike“? Imamo li svi pravo na život, dostojanstvo, liječenje i zdravlje? Marimo li za slobodu, jednakost, razum?

Dan ljudskih prava označava borbu za naša prava i za sve one koji ih nemaju. Istražili smo koje je značenje tog dana.

Kada, tko i zašto je proglasio Svjetski dan ljudskih prava?

Svjetski dan ljudskih prava se širom svijeta slavi svake godine od 10. prosinca 1948. godine kada je proglašena Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima. Odajući počast priznanju i proklamaciji UN-ovog Generalnog Skupa. Ljudska prava se odnose na filozofsku, političku i pravnu ideju prema kojem svako ljudsko biće samim činom rođenja, bez obzira na spol, podrijetlo ili državljanstvo stiče određena prava u opsegu i praktičnoj primjeni tih prava postoji cijeli niz, od sporova pojedinaca, organizacije i država. Papa Ivan Pavao II u Washingtonu prilikom posjeta Ujedinjenim narodima 2. listopada 1979. govorio je o ljudskim pravima. Govorio je kako postoje dvije vrste ugrožavanja ljudskih prava. Prva nepravdna raspodjela materijalnih dobara između siromašnih i bogatih, a druga nepravda je onemogućavanje vjerske slobode i slobode izražavanja.

Kršenje ljudskih prava u Hrvatskoj?!

Sam pojam povrede ljudskih prava nije ništa drugo nego uljepšani izraz za najteže zločine koje država vrši nad građaninom. Povrede ili kršenja ljudskog prava kao zločini koji se vrše po nalogu, s odobrenjem, zapravo trpljenjem ili pod zaštitom vlade ugrožavaju u najvećoj mjeri unutarnji kao i vanjski mir svake pa i naše države.

Država kojom vlada diktatura ne poznaje ovaj instrument i baš zbog toga povrjeđuju ljudska prava i generalna su opasnost za ljudski mir. Međunarodno je djelovanje organizacije koje su se posvetile zaštiti ljudskih prava. Najbolje bi bilo kad bi svi ljudi i sve države na svijetu poštivali osnovna pravila igre, zapravo kad bi se pridržavali ljudskih prava. No i sami znamo da iskustvo pokazuje da to na žalost ni ovdje nije tako.

Moj stav prema ljudskim pravima.

Pogledamo li na cijelu Lijepu našu, možemo zaključiti da svi krše naša prava. U obranu odgovornih institucija najprije moramo istaknuti da bi bez njih bilo još više slučajeva kršenja ljudskih prava, a i da većina tih prekršaja vjerojatno nikad ne bi došla na svjetlo dana. No, ako bismo pogledali što se sve ostvarilo od Drugog svjetskog rata – znači, za vrlo kratko vrijeme – možemo optimistički promatrati našu budućnost. Istina da su danas ljudska prava nešto više od puke i lijepe zamisli i zapravo puno se radi na tome da što više ljudi uživa u njoj, ali za sad još nisu baš uspješni. Ali ako ništa drugo, smatram da svi ljudi imaju pravo na život, slobodu i potragu za svojom srećom. Svi se pokušavamo založiti za jednake mogućnosti pristupa uživanju ljudskih prava uz dodatak osobite pozornosti poštivanju žena i djece.

PLAVI TELEFON

linija pomoći namijenjena svima

Plavi telefon je linija prijateljstva, koja sluša, razumije, tješi, koja pomaže, podržava, štiti. Linija koja informira i savjetuje, to je super linija.

Od 1991. godine do danas dokazali su da znaju raditi, a kontinuiranim edukacijama i supervizijama volontera, nastoje postići još bolju kvalitetu svog rada. Uz tridesetak volontera koji imaju, osim početne selekcije, tijekom svog rada prolaze brojne edukacije i seminare. U rad Plavog telefona uključeni i brojni stručnjaci – psiholozi, socijalni pedagozi, socijalni radnici, liječnici, psihijatri i sl. S tim okupljanjem raznih stručnjaka iz različitih područja jako pridonose rješavanju problema. Isto tako i zastupaju interese potreba zanemarenih, zlostavljenih, napuštenih jednostavno na neki način drugačijih ljudi.

ZA KOGA? - djecu, mlade i odrasle.

KAKO? – telefonskim savjetovanjem.

TKO POMAŽE? - Educirani volonteri.

GDJE? - svakim radnim danom od 9 do 21h na broj 01/48 33 888

Po čemu su prepoznatljivi?

U svijetu preplavljenom otuđenjem i površnim odnosima oni vjeruju u mogućnost rada za dobrobit drugih, vlastitu promišljenost i savjesno obavljanje posla. Vjeruju da se kvaliteta rada postiže spajanjem razumijevanja i empatije osjećajnosti.

Vjeruju kako takav rad potiče ljude da se osjećaju korisnima. Jedino tako mogu izmamiti osmeh na lica i osjećaj olakšanja u oni to žele i jer se to od njih očekuje.

izvor: <http://www.plavi-telefon.hr>

Što su to ljudska prava?!

Lucija(15): Smatram da imamo pravo na odabir svoje vjere ili vjeroispovijesti

Anja(15): Svaki čovjek ima ista prava. Najvažnije ljudsko pravo je sloboda, zbog slobode, svi smo različiti jer imamo i različite postupke i mišljenja. Čovjeku se ne smiju oduzeti prava, jer čovjek bez prava zapravo i nije čovjek.

Mateja(15): Svaki čovjek ima pravo na svoje mišljenje i na slobodu. No u današnjem svijetu se svi smatramo kao da nismo jednaki, a zapravo jesmo.

Marina MEZGA

Pripremila: Laura TKALČEC

NOĆ VJEŠTICA – SVI SVETI – DUŠNI DAN

SJEĆANJE...

Zbog čega svake godine neki rezbare tikve, neki se oblače u nadnaravne likove, neki izrađuju aranžmane od krizantema, a gotovo svi pale svijeće na grobljima?

Make-up za Noć vještica

Sve češće kroz godine u noći iz 31. listopada na 1. studenog obilježavamo Noć vještica, noć u kojoj se maskiramo, rezbarimo tikve i odlazimo na razne tulumе... 1. studenog prisjećamo se svojih najmilijih koji više nisu sa nama. Odlazimo na

njihove grobove odnijeti svijeće, cvijeće i pomoliti se. Nakon posjeta groblju kod kuće s obitelji razgovaramo uz pečene kestene i topli čaj. Nakon večere na stolu ostavljamo hranu i piće kako bi se u noći na 2. studeni duše koje bi posjetile kuću počastile. Taj dan nazivamo Dušni dan.

Noć vještica ili Halloween je noć uoči Svih svetih, 31. listopada. Slavi se prije svega u Irskoj, SAD-a, Kanadi, Australiji, Novom Zelandu, a zapravo je skraćeno od AllHallows' Eve ili Hallow Eve (Sveta večer, noć uoči Svih svetih) te odgovara katoličkom blagdanu Svih svetih.

Prema povijesti stari su Kelti 1. studenog slavili novu godinu. Njihova slavlja bila su posvećena bogu Sunca i gospodaru smrti. Vjerovali su da tog dana duše pokojnika odlaze na drugi svijet, ali i da mrtvi nakratko napuštaju svoje grobove i odlaze u kratke posjete svojim domovima. Zbog tog straha od ponovnog susreta s mrtvima počeli su se maskirati kako bi umirili duhove i vještica iznosili su hranu i piće. Nakon dolaska kršćanstva keltska Nova godina i njihovi običaji malo su se izmijenili, no zadržali su proslavu Nove godine.

Noć vještica dobiva stalni datum dolaskom Rima prema kojima te noći bog lova Samain preuzima vlast nad svijetom. U toj noći simbolički su gasili sve vatre u ognjištu, stavljali hranu na pragove, te na ulaze stavili izrezbarene repe, cikle ili krumpir s upaljenom svijećom u sredini. Vjerovali su da će dobre duše tako posljednji put naći put kući, a zle duše biti će otjerane.

Bundeve postaju popularne tek u 16. stoljeću najprije u Americi, a kasnije u ostatku svijeta. Noć vještica pod utjecajem američke filmografije postaje sve prihvaćena u ostatku svijeta pa i kod nas.

U Hrvatskoj ne postoji još običaj proslave te noći, no uvijek se pronade pokoji Halloweenparty, izlozi su ukrašeni bundevama i poneki horor na televiziji. Simbol halloweena je sve što može preplašiti ljude ili ono što se kod nas koristi za maškare. Lampioni od bundeve predstavljaju simboliku vatre, hrane i maske te je vrlo jednostavan za izradu. Osim strašnih vampira, vještica i svakakvih čudovišta često se tu pronade i pokoji Supermana, Batmana, vatrogasac, policajac, vojnici, Robin Hood, Lara Croft, ali i mnogi drugi.

FOTOMONTAŽA: Manuela Palfi, 4.d

Blagdan Svih svetih (Sisveti) je svetkovina u Rimokatoličkoj crkvi kojom se slave svi sveci, 1. studenog, a u pravoslavnim crkvama sve sveste slave prve nedjelje nakon Duhovate time označuju završetak uskrsnog dijela liturgijske godite. Spomen mučenika slavi se od 4. stoljeća.

Prvi tragovi slavlja Svih svetih zabilježeni su u Antiohiju prvu nedjelju nakon duhova. Kako je papa Grgur III povezoao svece i drevne keltske blagdane premjestio je ovaj blagdan na 1. studenog da bi se poklopio s drevnim keltskim blagdanom „Samhain“ koji je označavao Novu godinu. Za vladavine Karla Velikog bio je već izuzetno proširen, a kralj Luj Pobožni 835. godine proglasio ga je zapovijedanom blagdanom. Proglas o tome na zahtjev pape Grgura IV. izdan je uz pristajanje svih biskupa.

Svi sveti u kalendaru Katoličke crkve su svetkovina kao i neradni dan u Republici Hrvatskoj. Ovaj dan obično se povezuje s obilaskom grobova, paljenjem svijeća, donošenjem cvijeća, ponekim vatrometom kao i spomenom na sve voljene pokojnike za koje se molimo. Nakon obilaska grobova obitelji se zajedno okupe za stolom i uz pečeno kestenje i kolače dugu u noć razgovaraju i prisjećaju se svojih pokojnika.

Osim u Katoličkoj crkvi svi sveti obilježavaju se i u Engleskoj crkvi i u mnogim evangeličkim crkvama. Crkva poziva sve ljude da se sjetе svojih pokojnika, da im zahvale. Na blagdan Svih svetih svećenici služe tri mise: jednu za koga god želi, drugu na nakanu Svetog Oca, a treću za sve vjerne mrtve. Kad se većina svijeta u tišini prisjeća mrtvih u Meksiku slave Dia de los Muertos dvodnevni šareni festival koji je kombinacija katoličke tradicije i predkolumbijske kulture. Prvi dan posvete malim anđelima (‘angelitos’), tj. umrloj djeci, a idući kada mi obilježavamo Dušni dan, a Meksikanci odaju počast i prisjećaju se odraslih koji su umrli. Cijeli dan održavaju se religijske ceremonije uz vatromet. Kod nas u Hrvatskoj blagdan Svih svetih nazivaju još i mali ili prvi Božić, tako se na taj dan jela prva orehnjača ili makovnjača, purica punjena kestenjem, kruškama ili jabukama, med i pougljeni grah. Barem na ovaj blagdan prisjetimo se svojih najmilijih koji više nisu s nama.

Dan nakon blagdana Svih svetih u katoličkoj Engleskoj kao i u mnogim evangeličkim crkvama obilježava se Dušni dan (Dan mrtvih, Spomen svih vjernih mrtvih) 2. studenog. Nakon večere na blagdan Svih svetih odrasli bi na stolu ostavili litru vina, rakije, nekoliko čaša pokraj i ostatke hrane kako bi uvjerali djecu na Dušni dan da su bile dušice, to jest da su njihovi voljeni pokojnici bili kod njih u posjeti te su se počastili.

Dušni dan nastao je inicijativom sveca benediktinskog opata iz Clunyja, svetog Odilona. Blagdan su po Europi proširili benediktinci. 1311. Vatikan je službeno potvrdio ovaj blagdan, te ga je papa Benedikt XV. 1915. proširio po cijeloj Crkvi. Na Dušni dan kao i na Sve svete obilaze se grobovi no na posebnom i intimnijem ozračju. S mrtvima se u duhu povezujemo preko svijeća koje palimo kod kuće i molimo, obilježava se od XI. stoljeća, a najljepše je reći svetkovina duša.

Sveti Nikola svetac je zaštitnik djece i pomoraca. Ime je dobio po stricu koji je također bio biskup. Iako je naš najdraži Nikola jako rano ostao bez roditelja, to ga nije spriječilo da širi ljubav i dobrotu svuda oko sebe. Svi su ga voljeli, a tradicija darivanja djece na 6. prosinca potječe iz mnogih lijepih priča o Sv. Nikoli.

Jedna od njih kaže da je Sv. Nikola živio blizu sela u kojem je bilo puno djece. No ta djeca nisu bila bogata. Nisu imala puno igraćaka i odjeće. Nosila su samo jedan par čizmica. Svejedno, pazili su ih i laštali, a na imendan Sv. Nikole, stavljali su ih na prozore.

Djeca u vrtiću vjeruju u Svetog Nikolu i misle da je stvaran. Cijele se godine trude biti dobri da bi dobili u čizmici poklon a ne šibu od Krampusa. Njega se boje zbog priča koje su čuli od odraslih. Kako djeca rastu, prestaju vjerovati u njega, ali i dalje čiste svoje čizmice i ostavljaju ih da bi dobili poklon od roditelja.

U školama i vrtićima se 06.12. obilježava dan Svetog Nikole na način da se odrasli zamaskiraju u Krampusu i Sv. Nikolu te dijele darove i šibe.

Doris Veronika SMOLIĆ

Tradicionalan Božić vs Komercijalan Božić

Tradicionalan

Božićni običaji dio su hrvatske tradicije. Uz slavlje Božića razvili su se brojni običaji poput kićenja božićnog drvca na Badnjak, pjevanja božićnih pjesama i darivanja. Prije Božića, vrijeme je pripreve, koje traje oko mjesec dana od početka došašća. Prevladavaju osjećaji iščekivanja, nade i čežnje.

Rođenje Isusa Krista

Posebno se obilježavaju dani sv. Barbare, sv. Nikole, sv. Lucije i sv. Tome. Božićna pšenica sije se na sv. Barbaru ili sv. Luciju. Djeca se posebno raduju sv. Nikoli, kada dobivaju poklone u čizmice koje prijašnje večeri trebaju očistiti, a zločesta djeca, uz malo skromniji broj poklona, dobiju šibu od Krampusa. Brojni običaji za cilj imaju želju za blagostanjem, dobrim urodom, napretkom i dobrim zdravljem. Badnjak je bogat raznim običajima poput svečanog uređenja blagdansko stolca, pripreme božićne hrane i odlaska na sv. misu Polnočku. Božić je dan kada se s puno radosti, nade i žara u svečanom, veselom raspoloženju slavi Isusovo rođenje.

Badnja večer

Završetak dvanaest božićnih dana, blagdan je Sveta tri kralja ili Bogojavljenja. Na taj se dan spominjemo triju mudraca koji su darivali Isusa, odlazi se na misu, skidaju se ukrasi te završava blagdansko razdoblje i blagoslivljaju se kuće za narednu godinu. Često su božićne pjesme pjevali tzv. zvjezdari odjeveni u tri kralja noseći zvijezdu. Za očuvanje hrvatskih božićnih običaja od zaborava najviše se zalagao Antun Radić, utemeljitelj hrvatske etnografije.

U Australiji i zemljama istog podneblja Božić se slavi usred ljeta zbog vremenske razlike između polutki.

U Finskoj se Djed Božićnjak naziva Joulupukki što u prijevodu znači "božićna koza". Ime dolazi od stare tradicije kad su se ljudi odijevali u kozju kožu te kružili kućama jedući ostatke od božićnih jela.

Djed Mraz je, kratko rečeno, preoblikovani Sveti Nikola. U Svetome pismu (Bibliji) u događajima oko Isusovog rođenja nema lika starca koji donosi darove. Lik djeda u Božićne je običaje nekih naroda došao kao izmijenjeni, „produljeni“ Sveti Nikola, čiji se spomendan obilježava 6. prosinca. Među nizozemskim doseljenicima u SAD-u postojao je lik Sinterklaas (Sv. Nikola). To se promijenilo u Santa Claus. Njegov je lik upotrijebila „Coca cola“ u svojem marketingu i to u današnjem obliku (s crvenobijelim kaputom i kapom). Taj se lik globalizacijom „razilio“ po cijelom svijetu.

U Njemačkoj u srednjem vijeku su Nijemci kitili tzv. rajsko drvo s jabukama, popularno u predstavi o Adamu i Evi koja se održavala 24. prosinca. Dugo vremena nakon toga drvce se počelo kititi drugim, ukrasnim predmetima.

Isus se rodio 6.-4. pr. Krista. U Evanđelju stoji zapisano da je Isus rođen u vrijeme kralja Heroda a ovaj je umro 4. prije Krista. Naime mi godine brojimo prema izračunu Dionizija Malog, monaha iz 6. stoljeća koji je izračunao godinu Kristova rođenja ali se u proračunu zabunio za nekoliko godina.

Crkva je tek 1691. prihvatila 1. siječnja kao Novu godinu. Naime u razdoblju obnovljenog Zapadnog rimskog carstva gotovo u čitavoj Europi početak nove godine bio je na Božić. O ovom svjedoči i hrvatska božićna pjesma Narodi nam se kralj nebeski stihom na tom mladom ljetu veselimo se.

U zemljama engleskog govornog područja tradicionalno se priprema božićni puding. Tko u njemu pronađe novčić od jednog pennyja, biti će sretan cijelu godinu.

Pjesma „Tiha noć“, izvorno „Stille nacht“, napisao je župnik austrijskog gradića Oberndorfa Joseph Mohr a uglazbio učitelj Franz Gruber nakon što su se 1818. pokvarile orgulje župne crkve.

Zahvaljujući različitim vremenskim zonama i Zemljinoj rotaciji Djed Mraz na Božić ima na raspolaganju dan od 31 sata, što bi značilo da posjeti 967,7 kuća u sekundi.

Božićni vijenac svojim nas oblikom podsjeća na krunu od trnja koju je nosio Isus. Zelenilo vijenca simbol je vječnog života kršćana, a vijenac je ukrašen crvenim trakama koje označavaju svečanost blagdana.

Na svijetu postoji 6 gradova i sela koji se zovu Bethlehem.

Rusi za Božić prosječno potroše jednu mjesečnu plaću (1339 eura) čime postaju najrastroniji među europskim narodima. Najviše troše na darove pa na izlaske i objede.

Izum božićnih čestitaka-razglednica pripisuje se grofu Nikoli Monte Mellini, koji je godine 1709. napisao neke stihove i rečenice s lijepim željama i čestitkama pa ih poslao rodbini i znancima. Ova zamisao bila je prihvaćena, ali se proširila tek u sljedećem stoljeću, kada su dvije tiskare u Milanu počele prodavati razglednice s božićnim crtežima.

Komercijalan

Božić je mnogima najdraži blagdan u cijeloj godini. Od svjetlucavih lampica do božićnih drvca i adventskih pjesama, Božićno doba kreira opuštenu, šarenu i toplu atmosferu u inače vrlo hladno zimsko doba. Izvršno za šalicu vruće čokolade ili jednostavno provesti večer uz svog životnog partnera pokraj kamina. No, preko zadnjeg stoljeća, Božićni blagdani su postali sredstvo korupcije i marketinga. Fokus se sve više skretao s tema ljubavi, zdravlja i blagostanja na više materijalističke teme kao što su darovanje (većinom kupljenih) predmeta uz velika sniženja i marketinški trikovi kako bi vodeći trgovački cen-

Postoji li DjedB ožićnjak

tri dobili što više prihoda. Božić se nažalost, koliko se nama činio lijepim i srdačnim blagdanom, pretvorio u vrijeme dominacija trgovine, prijevare i manipulacije. Svake godine u ovo doba potjerani smo u šoping-maniju. Sniženja kud oko vidi te božićne pjesme i ukrašene ulice da bi nam olakšali davanje novaca za bezvezne stvari koje nam ionako ne trebaju. Ljubavi ovdje ima, ali ne od strane ponuđača koji nas tjeraju psihičkom manipulacijom u konzumerizam. Mi kao potrošači smo također samo ljudi te kao i svi ostali, dozvoljavamo da nas proizvođači kontroliraju kao što ovčar to radi sa svojim stadom ovaca. Protiv toga mi maleni ljudi ne možemo, nažalost, ništa, mi

Kupnja darova

ćemo uvijek biti ovce koje nemaju pojma da njima vlada netko drugi. No, nismo potpuno nemoćni. Svaki od nas može vratiti malo Božićnog duha u naš život i život naših bližnjih. Mislite više na one koji nemaju velike količine novaca da troše na darove i velike gozbe te donirajte makar malenu količinu u dobre svrhe, za one koji ne mogu imati konzumerski Božić kao i vi. Umjesto kupnje u trgovini, pokušajte sami napraviti darove ove godine i uštedite nekoliko kuna za važnije svrhe. Dar napravljen s ljubavlju i najboljim čestitkama i željama za bližnjeg može značiti više od novog modela iPhone-a ili Rolexov ručni sat.

Ivan GOMBAR, 4.d

SRETNA 2014. !!!

‘Čovječe, pa Nova godina je, halo? Pa kaj da to fakat slavim sa starcima, bez imalo alkohola? Daj plis, to je tak bezveze i glupo’.

Sjećam se, kako sam već od malih nogu zajedno sa roditeljima slavila Novu godinu. To je u mojoj obitelji postala tradicija, pa se svake godine okupila i cijela naša rodbina i svi smo zajedno dočekivali vatromet, svi smo zajedno pjevali... Ni jedna Nova godina nije prošla bez otvaranja šampanjca, kako za odrasle, tako i za djecu.

No, kad sam već došla u one ‘zrelije’ godine, čak ni najmanja sitnica me nije mogla spriječiti da ne proslavim Novu godinu sa svojim prijateljima, što je, svakako, mojoj obitelji bilo nepojmljivo, pošto smo svake godine bili svi zajedno na okupu. No, oni to nisu razumjeli. Zapravo, u meni je prevladavala ona faza ‘Čovječe, pa Nova godina, halo? Pa kaj da to fakat slavim sa starcima, bez imalo alkohola? Daj plis, to je tak bezveze i glupo’.

No, sad, kad sam već zadnja godina srednjoškolskog obrazovanja, moje mišljenje je drugačije. Sad vidim i razumijem zašto je mojim roditeljima bilo toli ko stalo do tog da ostanem zajedno s njima. No, ja sam bila ta koja nisam razumjela, nisam imala novce za svakakve gluposti, već za ono što sam trebala... Barem sam ja tako mislila.

Manuela u dobrom društvu

MEĐIMURSKA GIBANICA

Svi sastojci potrebni za medimursku gibanicu

1/2 kg listova za savijaču.

Nadjev od maka

- 20 dag mljevenog maka
- 3 dcl mlijeka
- 20 g šećera
- 1 paketić vanilin šećera

Mak preliti kipućim mlijekom u kojem je prethodno rastopljen šećer i vanilin šećer.

Nadjev od oraha

- 10 dag oraha
- 10 dag pržene pšenične klice (ako nemate pšeničnih klica, može i 20 dag oraha)
- 10 dag šećera
- 1 dcl toplog mlijeka

Orasi se preliju kipućim mlijekom u kojem se rastopio šećer.

Nadjev od jabuka

- 1 kg ribane jabuke
- 5 dag šećera
- 1 paketić vanilin šećera
- 1/2 žličice cimeta

Neoguljene jabuke oprati, naribati i ocijediti od suvišne tekućine pa dodati šećer, cimet, vanilin šećer.

Nadjev od sira

- 50 dag svježeg sira
- 2 jaja naribana korica od pola limuna
- 50 g maslaca
- 50 dag šećera

Razmutiti jaja i dodati mu maslac, šećer i ribanu koricu limuna, pa sve ravnomjerno umiješati u sir.

Priprema

Listove za savijaču narezati na veličinu lima za pečenje. Lim namastiti. U malo mlijeka rastopiti maslac. Na dno lima za pečenje složiti tri lista za savijaču, a svaki list premazati rastopljenim maslacem. Na dno prvo staviti nadjev od maka.

Preko svakog sloja nadjeva staviti dva lista savijače, a svaki list također premazati rastopljenim maslacem. Potom prekriti nadjevom od oraha, pa dva maslacem namašćena lista savijače, pa nadjev od jabuke, pa dva namašćena lista savijače, pa nadjev od sira i na kraju opet završiti s tri dobro namašćena lista za savijače. Gibanicu peći u pećnici zagrijanoj na 150° C oko 40 minuta. Kad se gibanica ohladi, posuti šećerom u prahu.

BUČNICA NA MEĐIMURSKI NAČIN

Sastojci:

- 8-10 listova za savijaču
- 40 dag maka
- 1 kg buče
- 5 dag maslaca ili margarina
- 2 dl kiselog vrhnja
- 4 dag šećera u prahu
- 10 dag kristal šećera
- 1 dl ulja
- Sol
- Limun

Priprema:

Buču očistimo, operemo, izribamo na ribež, posolimo i nakon dvadesetak minuta ocijedimo. Dodamo mljeveni mak, vrhnje, kristal šećer, topljeni maslac i ribanu koru limuna. Sve zajedno izmiješamo i nadijevamo kao i sve savijače. Stavimo u vruću pećnicu i pečemo na umjerenoj temperaturi. Pospemo šećerom u prahu i poslužimo vruće.

A sad, kad bi me sad pitali kamo bi za novu godinu, moj odgovor bi bio vrlo jasan. Novu godinu proslavila bih sa svim svojim prijateljima, sa svojim dečkom, bez obzira gdje. Jer, nije bitno gdje si, već s kim si. Ove godine planiramo iznajmiti prostor kluba i samostalno organizirati proslavu Nove 2014. Svi zajedno na okupu, kao jedna velika obitelj.

Zaista bih mogla kritizirati današnju mladež u smislu proslave Nove godine. Pa zar nije bitnije rasplesati se i proslaviti Novu godinu svjestan onog što radiš? Zašto je svima toliko bitno unošenje tako velike količine alkohola u tijelo? Tako mlado i krko tijelo, koje ne može sve to podnijeti. Zašto stvarati probleme onda kada ti oni najmanje trebaju? Mladi su znatiželjni i oni žele zadovoljiti svoju znatiželju, traže nova uzbuđenja, no tako da njima alkohol nije sredstvo za opuštanje i podizanje raspoloženja u društvo, nego isključivo za opijanje. Mlada tijela tokom proslave Nove godine masovno završavaju u bolnici zbog previše konzumiranja alkohola, padaju u komu, zadobivaju teške psihičke, a i fizičke ožiljke. Kako to spriječiti? Pa zar nije ljepše i bolje otići na neko toplo mjesto, uz prigodnu novogodišnju glazbu, proslaviti Novu godinu kako ni planiranjem nisi očekivao? Čemu bacanje petardi? Čemu izlaganje tolikoj opasnosti kad znaš da možeš bez tih stvari?

Zar nije bit Nove godine odlazak u novogodišnje shoppinge, biranje lijepje i prigodne garderobe za ponajprije, slavlje. Zar se ne bi osjećali bolje kada bi razmišljali o odabiru hrane na slavlju, odabiru cipela, modnog detalja... Zapravo, sama Nova godina nam govori da je još jedna godina iza nas, i da uzastopno svaka prolazna godina donosi neka pitanja. Imate li straha što će vam ova godina donijeti, što ćete biti

stariji? Ili ste napeti za iskustva koja će vam se nuditi sljedećih 365 dana? Odgovor je jasan, svaka nova godina je nov početak i nov izazov za ljudsko biće, prihvatiti li ga onako kako zaslužuješ, nastojat ćeš biti što bolja osoba, no, propustiš li priliku, tko zna kad će ti se nuditi druga.

Tradicionalno jelo za novu godinu

U pučkoj kuhinji nije bio posebno svečaniji jestvenik za razliku od stanovnika većih mjesta, gradova ili silvestarskih zabava u palačama ili kurijama odakle je zapravo i potekao običaj punih stolova za novogodišnju noć. Seljački objed se sastojao od domaće juhe s rezancima, mesa prosinačkih svinjokolja, krvavica – nadjevenih heljdinom kašom, kobasice, pečena svinjetina iz rasola, svinjetina iz zelja (kupusa), s prilozima kao restani krumpir ili pirjano kiselo zelje.

Kokoši se nisu nikada pripremale za Novu godinu jer nogama grebu unazad što znači da bi cijela predstojeća godina bila loša za raz-

liku od svinje koja ruje prema naprijed (kao i pure, guske ili patke) – što znači da će godina biti 'napredna' – sve će ići naprijed, prema boljem.

Raskošni stolovi bili su puni jela kao: odojak (iz krušne peći) s mladim lukom, salata od krumpira s lukom, salata od matovilca, salata od graha s bučnim uljem, prženi šarani, mladi som na paprikaš (slično fiš-paprikašu), zec na ražnju, divlje patke, pečeni purani, razni kolači, a za otrežnjenje u sitnim satima plućica nakiselo ili vinski gulaš.

U svako je domaćinstvo za Novu godinu u ranim jutarnjim satima (između 5 i 7 sati), došao čestitar, tzv. palažar. To je uglavnom muška osoba. U većini slučajeva je to rođak

ili najbliži dobar susjed. Neki se i unaprijed dogovore tko će kome stići prvi u pohode s najboljim željama za nadolazeću godinu. Kad je u potpunosti obavio svoju čestitarsku dužnost, pozvali su ga kućegospodari neka s njima sjedne za stol. Ponudili su ga najprije dobrom rakijom, a onda raznovrsnim jelima i vinom. Ako su već obavili kolinje, mesariju, pogoste ga najprije pečeni mesom i shajanim kolačima – gibanicom.

Sačuvan je i običaj da za Novu godinu, seoska domaćinstva darivaju 'zdenec: šnitom repe, žutog korenja, kruha i gibanice. Takvim skromnim darom zdencu žele isprostiti, da ih tijekom cijele godine stalno opskrbljuje dovoljnom količinom vode.

SVETI MARTIN- MARTINJE

Pripremile: Martina KRNJAK i Paula PINTARIĆ

SVE NAŠE MARTINE I MARTINI

Sveti Martin rođen je 316. godine kao sin rimskog vojnog časnika u panonskoj Sabariji. Dio djetinjstva proveo je u talijanskom gradu Paviji. Martinovi roditelji nisu bili kršćani pa su kršćanstvo smatrali čudnim, ali Martin je prihvatio kršćanstvo i 371.godine izabran je za biskupa. S petnaest godina protiv svoje volje postao je pripadnik carske garde. Kad je jahao na konju i najavljuvao dolazak zime na sebi je imao vojničku opremu na kojoj se isticao crveni plašt. Na sred ceste ugledao je siromaha koji je bio sam promrzao i u starim poderanim krpama. Starac je tražio pomoć, a Martin je odsjekao svoj plašt i njime zaogrnuo starca. Te noći Martinu se u snu javio Isus i zahvalio mu je što je pomogao siromahu.

Legenda kaže da je tu gestu dobrote popratilo naglo zatopljenje vremena, kao da se nebo smilovalo siromašnima koji su cvokotali od zime pa se i danas u spomen toga u mnogim krajevima toplije dane pred početak zime zove „martinje ljeto“.

Razgovarali smo sa svim Martinama i Martinima koje smo pronašli u našoj školi. Pročitajte što su nam rekli:

Matrina Krnjak, 1.d:
Ja sam Martina Krnjak, idem u 1.d razred za medijskog tehničara u Graditeljsku školu Čakovec. Dolazim iz Gardinovca. Evo roditelji su mi ime Martina dali zato jer mi je 4.11. rođendan, a Martinje je tjedan dana poslije.

Martina Novak, 2.c
Ne znam zašto sam dobila to ime, nisam rođena na taj datum. Tata mi je dao to ime, ali sam prvo trebala biti Karlo. Ime mi se sviđa samo zbog imendana zato jer možemo malo profeštati, ali ovak ne i promjenila bih ga odmah ako bi to mogla. Ali ne znam u koje jer si nijedno ime nemrem spasiti, al Martina ne paše. Z Pribislavca sam u GOC sam došla zato jer mi je tu jako lepo i zabavno i ima dosta Martini.

Martina Šestan, 2.c
Trebala sam dobiti ime Nikolina, ali pošto je brat Marko, a baka je rekla da budemo obadva na „m“. Sviđa mi se moje ime i ne bih ga mijenjala. Volim crtati, slušati muziku i to je to.

Prof. Martina Pongrac
Ja sam Martina Pongrac, prof. njemačkog jezika u školi. Ime sam dobila po jednoj curi koju je moja mama pazila dok je bila studentica, koja je imala još dvije sestre, ali njoj se najviše sviđala Martina. Inače ime Martina znači radnica.

Dok sam bila klinka ime mi je bilo katastrofalno i nisam uopće voljela to ime, nikad nisam imala nikakav nadimak. Sad sam se na to ime jednostavno privikla. Malo mi je bilo šokantno kad sam počela studirati, od nas 60 bilo je 7 Martina koje su studirale njemački. U doba kad sam se ja rodila očito je bilo popularno ime Martina.

Martina Gudlin, 2.d
Ja sam Martina Gudlin, dolazim iz Goričana i pohađam Graditeljsku školu Čakovec i učenica sam 2.d razreda, medijski tehničar. Zanima me medicina, malo sam pogriješla smjer i volim životinje.

Ime Martina mi je dao tata. Dobila sam ime po nekoj sportašici jer je moj tata bio lud za sportom pa smo ja i moja sestra dobile ime po tim nekim sportašicama. Ime mi se baš i ne sviđa, dala bih si ime Antonija, po mojoj prabaki.

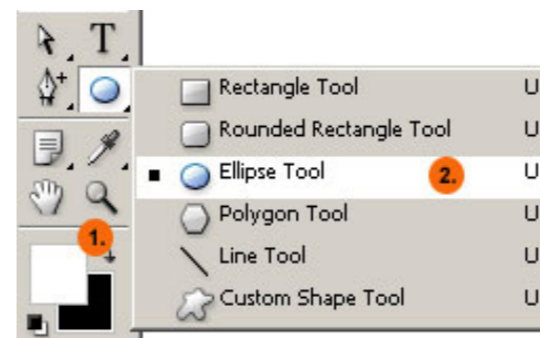
Martin Bukovčak, 1.g
Ja sam Martin Bukovčak. Dolazim iz Mačkovca, imam 16 godina. Idem u Graditeljsku školu Čakovec za pomoćnog soboslikara. Roditelji su mi dali ime Martin. Ime nema neko posebno značenje. Ne sviđa mi se to ime i promijenio bih ga u Antonio.

Pripremila: Antonia HAJDINJAK

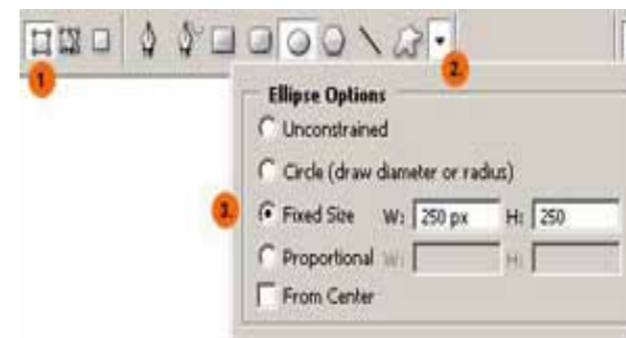
MALA ŠKOLA PHOTOSHOP-a - Kako nacrtati kuglicu za bor -

Korak 1. Kreirajte novi dokument (File => New) i odaberite bilo koju boju pozadine osim bijele. U tutorijalu je korištena siva boja.

Korak 2. Odaberite bijelu boju kruga i zatim odaberite Ellipse Tool.

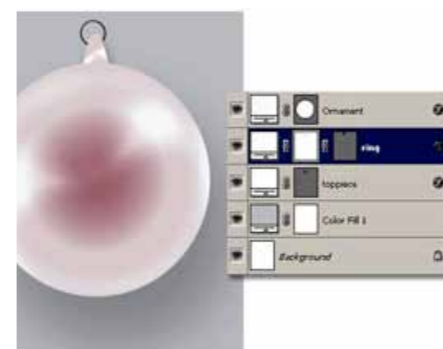
Korak 3. Postavite veličinu kruga na 200 x 200px. Kliknite na dokument da bi stvorili krug.

Korak 5. Sada kuglica izgleda ovako.

Korak 6. Odaberete Pen Tool i nacrtate dio na kojem će vaša kuglica visjeti. Kliknite na Shape 1 desnim klikom miša i odaberite CopyLayerStyle te kopirate na Shape 2 istim postupkom. Na kraju još dodate prsten.

Korak 4. Kliknite na Layer 1 i odaberite BlendingOptions te podesite kao na slikama.

Korak 7. Za dodatnu dekoraciju stavite sliku snjegovića na kuglu.

ŽENE I NOGOMET ?!

Bruna Golub učenica je Graditeljske škole Čakovec i tek je prva godina smjera arhitektonski tehničar. Nijedna škola nimalo ju nije privukla, od gimnazije preko ekonomske do gospodarske. Zanimalo ju je crtanje i arhitektura pa je odlučila to upisati i nije požalila.

Čime se baviš u slobodno vrijeme?

U svoje slobodne vrijeme bavim se nogometom, a osim toga posjećujem društvenu mrežu 'facebook', uz sve to još se i družim s prijateljima.

Odkad se baviš nogometom i zašto?

Nogometom se bavim od malih nogu, ali to nije bilo ozbiljno, zapravo u mojoj glavi nogomet je oduvijek nesto ozbiljnije, trenirala sam od svojih malih nogu za sebe te sam prije 4 mjeseca počela trenirati za ženski nogometni klub 'Trnava Goričan'.

Kako si počela s tim?

Sam pojam nogomet mi je bio zanimljiv kao pojam, najviše utjecaja imali su moji roditelji koji obožavaju sport i koji su me poticali na gledanje nogometnih utakmica. Tek kad su shvatili da mene to zbilja interesira počeli su o tome govoriti više, gledala sam videe na youtube, utakmice mladeg brata i sve me to jako privuklo.

Sviđa ti se ekipa s kojom si u timu?

Za sad smo dosta složan tim. Na samom početku bilo nas je čak 22, a sad nas je ostalo otprilike 16. Tim smo koji svaku utakmicu igra sa srcem, bio li to naš poraz ili pobjeda.

Što te zapravo privuklo nogometu?

Što me privuklo nogometu? Puno je sitnica, al ona borba na terenu najviše, a kraj svega još gomila stvari koje su jednostavno neopisive.

Marina MEZGA

Kakvi su tvoji današnji rezultati?

Tek smo odigrale jedan krug 1. Hrvatske lige, pokušavamo se uklopiti sa svim ekipama da budemo jednostavno "na nekoj razini", ali pošto oni treniraju trostruko duže od nas, bit će potrebno uložiti puno truda, što nastojimo.

Jeste li imali neku veliku utakmicu, ako jeste, protiv koga i jesu li bile uspješne?

Imamo puno velikih utakmica, kao utakmicu protiv Dinama Zagreb gdje smo već u 6 minuti utakmice povele s 1:0. Bio je to, nadam se, najljepši trenutak u mojoj 'maloj karijeri'. Utakmicu smo izgubili istina, ali ponosni smo na neki način, jer smo se i usprkos rezultatu borile.

Kako uspjevaš uz školu i školske obveze stići još i na trening?

Moj trener jako poštuje školu, školske obveze i stavlja nam utakmice i treninge tek nakon škole pa tako treninge imamo tek oko 7 navečer.

Kakvi su ti sada planovi i želje?

O konkretnim željama uz nogomet imam jedinu iskrenu želju - da nastavim dalje trenirati, ne toliko koliko dosad, već dvostruko više. Da napravim onaj neki cilj u svojem životu koji je vezan uz svijet nogometa, a najveća želja ili san mi je zaigrati jedan dan u Reprezentaciji Hrvatske.

Mali ali opaki

Neobičan sport, isprva samo rekreacija a na kraju je postao strast i uživancija.

Započeo sam trenirati prije nešto više od dvije godine. Na početku sam trenirao kao rekreativac i nisam imao neke posebne ambicije, ali već nakon 4 mjeseca otišao sam na prvo natjecanje u Vukovar na kojem sam osvojio prvo mjesto. Nakon tog natjecanja su započeli ozbiljniji treninzi koji više nisu bili 3 puta na tjedan, nego 6 puta na tjedan. Samo je nedjelja služila kao odmor dok sada nakon dvije godine kod priprema treniram 2 puta na dan ili 11 puta na tjedan. Što se treninga tiče, postoji više vrsta: pripremni treninzi na početku sezone, kondicijski treninzi, treninzi snage, tehnički treninzi i zadnjih par tjedana prije same borbe na treninzima radimo samo sparring.

Uskladiti učenje i sport zaista je teško i kad se to uskladi praktički ne ostaje uopće slobodnog vremena za neke druge stvari ili aktivnosti i zato da bi se nešto postiglo treba jako puno odricanja, a pošto se radi o ovakvom sportu naravno treba i jako puno volje, želje i treba uložiti truda u svakoj sekundi treninga, kao što se i kaže:

„Više se znojiš na treningu, manje krvariš u borbi“.

Do sada sam osvojio puno manjih naslova na prvenstvima ili kupovima nekih gradova. Neka natjecanja su izvan Hrvatske: Otvorena prvenstva Austrije, Njemačke, Bosne... ali najveća postignuća su mi: **1. mjesto na Svjetskom kupu, državni prvak u Savate boksu, svjetski amaterski prvak u disciplinama kick light i K-1 i profesionalni juniorski prvak Europe u K-1.** Nakon srednje škole mislim nastaviti školovanje i upisati neki dobar fakultet, ali želim nastaviti i trenirati i postizati još puno, puno dobrih rezultata.

Maja MLAKAR

Vilson Kuqi s trenerima

Vilsonova odličja

NAJBOLJI STRJELCI GRADITELJSKE ŠKOLE

VJERUJEMO LI U HOROSKOP?

Daria, Filip i Iva naoružani su, ali nisu opasni, nišane samo u metu. A vjeruju li u horoskop, pročitajte u tekstu koji slijedi.

Daria Borko, 2.b je razred Graditeljske škole. Već prije mogla se zamisliti kao arhitektica, jako voli crtanje. Premda je znala da je to jako težak i zahtjevan smjer, ipak je bila uporna u svom naumu i nije željela odustati od tog zanimanja.

Slobodnog vremena praktički i nemam. Uz školu, učenje i treninge na kojima sam u streljani i gdje pucam puškom pa do kondicionalnih treninga u kojem se bavim trčanjem, rolanjem, vožnjom bicikla pa do vježba razgibavanja čak mi i nedostaje slobodnog vremena.

Streljaštvom se bavim već skoro 7 godina. Sve je počelo na nagovor susjeda koji su tada bili zaljubljeni u moje frendice iz razreda, a koje su se već bavile streljaštvom. Kako nitko nije smio gledati treninge jer je streljaštvo zatvoreno za gledatelje, roditelji su nas naizmjence vozili na treninge, a onda se vraćali doma. Ispočetka je to bilo više druženje nego nešto ozbiljno. Naravno, nikad nisam požalila što sam krenula trenirati.

Postoje više vrsta natjecanja. Kod županijskih natjecanja gađam u juniorskoj konkurenciji

gdje je velika konkurencija jer su zajedno djevojke i dečki, ali pojedinačno. Na državnim natjecanjima gađam u konkurenciji ženskih juniorki i seniorki u ekipi s još dvije članice našeg kluba, a rezultat se gleda pojedinačno. Na međunarodna natjecanja idu 3 najbolja člana kluba, a tu se eto i ja ubrajam.

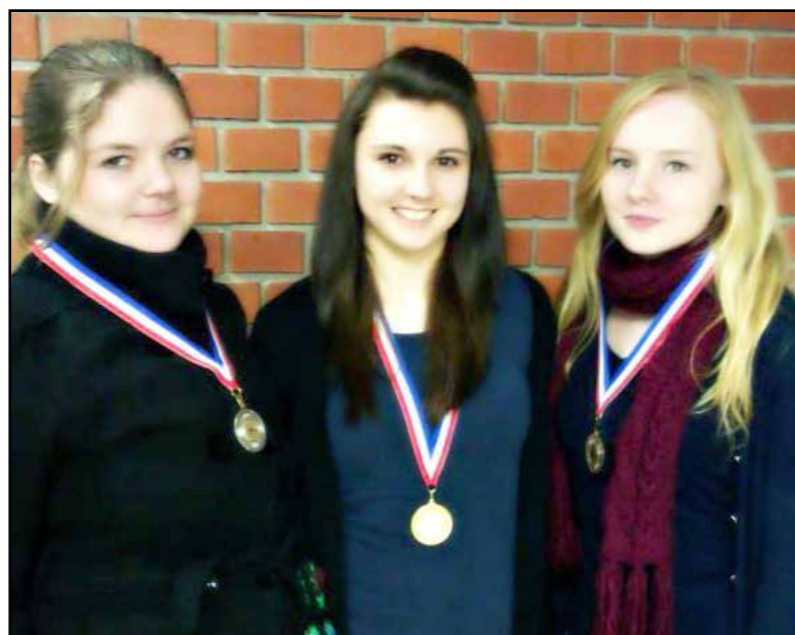
Imala sam 'tešku' povijest u streljaštvu jer sam morala promijeniti klub, trenera pa se tako i uklopiti u novo društvo jer se u klubu „6 travanj“ može ostati samo do 8. razreda, pošto klub nije učlanjeni u Zagreb i ne može dalje na natjecanja. Ali sve sam to super savladala i tako sada opet imam odlične rezultate osvojene i u bivšem klubu, a u ovom klubu najveća natjecanja tek su ispred mene. Iz bivšeg, a i sadašnjeg kluba sa svima sam u super odnosima, ako nemamo trening uvijek se možemo dogovoriti da ostanemo duže i treniramo i bez trenera.

Već dvije godine sam redovito svaki vikend barem na jednom državnom natjecanju gdje sam ušla u top 8 strijelaca države i **1. mjesto na državnome**. A kod županijskih sam već redovito prvak županije u ženskoj konkurenciji, a od ove godine su primijenili novo pravilo i stavili zajedno žene i muškarce pa tako još ne znaju konačan rezultat, ali za sad nakon tri županijska kola još sam uvijek prva.

Ispočetka mi je bilo jako teško, ali s vremenom sam se priviknula. Jednostavno kada dođem iz škole odmah radim zadaću i poslije toga idem na trening, a kad se vratim doma prije nego što idem spavati učim. Moj trener je profesor i razumije ako ne mogu doći na trening, ali to mi se ne događa često jer sve svoje obveze rasporedim i ništa ne ostavljam za zadnji dan.

Sada treniram za kvalifikacije za **Europsko natjecanje** i za **Olimpijske igre**. A želja mi je da tamo ostvarim najbolji mogući rezultat.

Po horoskopu sam **rak** i ne vjerujem baš u horoskope, ali mi je drago ako nešto dobro u zvijezdama piše za mene.

ZLATO za Dariju

Iva Štrukelj je učenica 1.c razreda smijera likovna umjetnost i dizajn. Po horoskopu je riba i ne vjeruje u horoskop.

Oduvijek sam voljela crtati pa mi je prijateljica preporučila taj smjer jer se i ona tu upisala U slobodno vrijeme družim se s prijateljima, idem u grad ili gledam televiziju i bavim se sportom.

Streljaštvom se bavim od svoje devete godine. Streljaštvo je lijep, opušten, zanimljiv i napet sport jer nikad ne znaš kamo će strijela odletjeti, potrebno je puno koncentracije i vježbe da bi se postigao dobar rezultat. Svako ima svoju ili klupsku opremu. Ponekad je naporno kad se treba pucati na 60 metara jer se mora dva sata hodati svaku seriju do mete i natrag.

Turniri su po cijeloj Hrvatskoj ako se kvalificirate možete ići i izvan Hrvatske po cijelom svijetu na turnire. Na turnirima svi nose klupske majice, svaki klub ima svoje ime i logo. Treniram tri puta na tjedan dva sata, neki i više, ali za mene je to dovoljno. Moj tata već dugo trenira streljaštvo pa sam bila znatiželjna što je to i što treba raditi pa mi je pokazao i zavoljela sam taj sport. To je individualni sport u kojem ovisiš sam o sebi i svojim sposobnostima, smiruje me i pomaže mi da poboljšam svoje vrline. U mom sportu svatko je za sebe, ali na nekim turnirima ima i ekipnog natjecanja kad sudjeluju po tri streljara iz istog kluba u jednoj ekipi. U mom timu svi su posebni i na svoj način zanimljivi, ali se i svi dobro slažem. Van kluba mi stariji se družimo zajedno, a djeca baš i ne.

Rezultati su mi dosta dobri, imam **trideset medalja s trideset jednog turnira** i jedan pehar koji sam osvojila kao „Mali vitez grada Čakovca“ Bila sam i na tri državna prvenstva. Nije to teško, samo treba sve dobro organizirati. Trenutno nemam baš nekakve planove, želim što bolje završiti srednju školu, to mi je sad najvažnije.

Filip Zdravec, također je učenik naše škole koji se bavi streljaštvom. Po horoskopu je ovan i ne vjeruje u horoskop. Zanimalo nas je kakve on ima planove i evo što smo saznali.

Ime i prezime?

Filip Zdravec

Razred i smjer?

2. h, Instalater grijanja i klimatizacije

Zašto taj smjer?

Pa volim to raditi i sviđa mi se ovo zanimanje.

Čime se baviš u slobodno vrijeme?

Streljaštvom.

Otkad i zašto?

Streljaštvom se bavim od 2008. godine jer mi je to jednostavno najbolji sport. U našoj osnovnoj školi "osvanuli" suplakati za školu streljaštva i par mojih prijatelja i ja odlučili smo ju posjetiti jer mi se činilo zanimljivim. Bilo mi je zanimljivo gledati kako se puca, imao sam tu želju da i ja probam, i tako je i počelo, svakog mi se dana sve više i više počelo sviđati.

Timski ili pojedinačni sport?

Mi pucamo i ekipno i pojedinačno. U ekipi su 3 najbolja člana, a pojedinačno mogu svi.

Tvoji rezultati?

Bio sam županijski prvak od 2009. do 2012. u kategoriji "kadeta" gdje sam i ostvario novi županijski rekord (kojeg još nitko nije srušio). Zatim sam još 2012. godine bio i prvak kod Juniora, a 2013. godine sam u županiji osvojio 2. mjesto.

Svake godine smo na državnome natjecanju i na Trofeju Mladosti, to su jedna od najjačih natjecanja. Uspješna i ne uspješna. S obzirom na veliku konkurenciju bila su zadovoljavajuća.

Škola, školske obaveze i trening?

Pa nekad je malo tijesno s vremenom, ali uvijek se nađe vremena da se odradi trening.

Planovi i želje?

Pa planovi i želje su mi naravno da odem na Europsko prvenstvo i naravno kao i svaki sportaš jednoga dana na Olimpijske igre.

Marina MEZGA

DIREKTAN UPIS NA FAKULTET

Kako ostvariti direktan upis na bilo koji fakultet u Hrvatskoj, pitali smo našeg bivšeg učenika, Matea Črepa koji je prošle školske godine maturirao, a koji je tijekom školovanja osvojio brojne nagrade i prva mjesta.

Tijekom školovanja osvojio si mnoštvo prvih nagrada. Koje su to sve nagrade?

Da istina, tijekom školovanja osvojio sam nekoliko nagrada, nisu sve bile prva mjesta, ali svima se jednako ponosim.

Najznačajnija nagrada bila je s državnog natjecanja iz informatike - Infokupa koju sam s kolegicom osvojio 2012 godine kada sam bio 3. razred. To je bilo 1. mjesto u kategoriji razvoja softvera s radom Ivica i Marica (multimedijalni dvd za djeću). To je bilo ujedno i prvi puta da sudjelujem na nekom natjecanju. Nakon toga te iste godine osvojio sam 4. mjesto na državnom natjecanju iz multimedije koje se održavalo u Rijeci. Tada sam već znao da imam izravan upis na fakultet i zapravo imao sam sve što mi treba, no to me nije

spriječilo da i sljedeće godine, u 4. razredu pokušam opet s natjecanjima, i uspio sam. Tada sam osvojio 3. mjesto na CARNetovom natjecanju s webom škole koji i danas možete vidjeti na www.gsc.hr te ponovno na državnom natjecanju iz informatike u kategoriji razvoja softvera 3. mjesto.

Koja nagrada ti je najdraža?

Ne bih mogao reći koja nagrada mi je najdraža jer ipak za sve njih sam se trudio i sve su mi one podjednako bitne, no na svakom državnom natjecanju s kolegicom i mentorom mi je bilo odlično, to je jedno lijepo iskustvo koje bih preporučio svima, još i danas kad se sjetim velim: „Ah da mogu vratiti vrijeme...“.

Koliko si radio u školi/izvan škole da bi postigao te uspjehe?

Da bih postigao te uspjehe radio sam i u školi, a i kod kuće. Naime u školi

su većinom bili dogovori s mentorima što bi trebalo napraviti, a kod kuće u svoje slobodno vrijeme sam radio većinu posla. Ako bi govorili o nekom vremenskom okviru mogao bih reći da je svakodnevno bilo minimalno 2h rada na projektima, no ne žalim za tim vremenom jer se isplatilo.

Što su ti uspjesi značili tada, a što sad?

Uspjesi su mi tada mnogo značili, ponajviše zbog upoznavanja novih ljudi, poput ljudi iz Microsofta, AZOO-a, i raznih tvrtki koje su sudjelovale u organizaciji natjecanja. No, naravno, ti uspjesi mi znače i sada mnogo, pogotovo kada neke takve stvari možete staviti u svoj portfolio i pohvaliti se njima.

Što si upisao? Koji su ti planovi? Baviš li se čime još osim studija/učenja?

Upisao sam Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu. Trenutni planovi su mi uspješno završiti prvu godinu studija, a nakon toga naravno i ostale. Isto tako trenutno radim na organizaciji državnog natjecanja iz informatike – Infokupa, većinom stvari vezane uz administraciju Infokup portala, dizajn i marketing. Dakle, to je bila jedna prednost natjecanja, upoznavanja novih ljudi itd.. Ove godine dobio sam priliku pokazati se na suprotnoj strani od one natjecateljske.

Što bi poručio učenicima GŠČ?

Učenicima bih poručio da je učenje važno, naravno i to nitko ne osporava, ali za sebe mogu reći da stvarno nisam volio učiti, nekad sam se uspio prisiliti, ali to su bile rijetke situacije, no što se tiče rada na natjecanjima, zbog toga sam mogao pristati i na neprospavanu noć kako bih sve završio u roku. To je jedna stvar koja mi je bila jako bitna u mojem srednjoškolskom obrazovanju i oko koje sam ustrajao. Ja sam na to gledao s druge strane, ako se maksimalno potrudim oko natjecanja i postignem uspjeh, to je kao da mi je prosjek u školi bio 5.0.

Pa razmislite malo o tome, postoji više načina za upis željenog fakulteta, jedan je učenje, s najboljim prosjekom u školi i na državnoj maturi, a drugi je potruditi se oko nečega što volite i postići uspjeh, no naravno isto tako je bitno ne zapostaviti školu zbog toga. Ja mislim da će se mnogi moji sada bivši profesori složiti da sam bio korektan učenik bez obzira na natjecanja i da sam svoje obveze izvršavao, možda je ponekad bilo i malog zakašnjenja, ali sve sam napravio u roku.

Sad je mjesec borbe protiv ovisnosti, što ti misliš o tome?

Ovisnost je jako loša stvar i mislim da bi se svako trebao zapitati je li ovisan o nečemu, bio to mobitel, cigarete, ili facebook, svaka ovisnost je ista. Ja se nisam susreo kod sebe ni s jednom vrstom ovisnosti i drago mi je. Da jesam, mislim

da bih se prisilio i uz pomoć prijatelja uspio riješiti te ovisnosti. Poznajem ljude koji su uspjeli, a poznajem i one koji se još trude pohađajući razne tečajeve.

Nešto za kraj...

Evo za kraj bih samo rekao da mi je srednjoškolsko obrazovanje bilo jedno od najboljih razdoblja do sada u životu, profesorima i ostalim djelatnicima škole bih zahvalio jer su stvarno pomogli u svemu što mi je trebalo i bili su korektni kada sam morao izostati zbog natjecanja. A učenicima bih još jednom poručio: trudite se jer vi sami odlučujete o tome u kojem smjeru će vam život ići, nemojte ga otežavati, napravite ga ljepšim i uživajte u njemu.

Mateo s gospođom Željkom Knezović, višom savjetnicom za informatiku i računalstvo

Infokup 2012 u Primoštenu: Međimurci prvi, treći i dvanaesti!

Na državnoj razini natjecanja iz informatike /računalstva koje se održavalo od 19. do 22. ožujka u Primoštenu - Infokup 2012, učenici Graditeljske škole Čakovec Anastazia Žeks, Mateo Črep, Luka Vugrač, Nives Sandrin te Ivan Šoštarko potvrdili su u duelu s odabranim radovima iz cijele Hrvatske postignute rezultate sa županijske razine natjecanja. Njihovi radovi, a možemo reći i gotovi projekti u kategoriji „razvoj softvera“ ocijenjeni su i prepoznati među pozvanim radovima najboljima. Njihov višemjesečni, odnosno skoro godišnji trud u izradi ovih aplikacija na kraju se više nego isplatio. Mateo Črep i Anastazia Žeks osvojili su prvo mjesto interaktivno-edukativnim multimedijalnim projektom pod nazivom "Ivica i Marica".....

Jelena ŠAFARIĆ

Život u Sloveniji...

Razgovarali smo s bivšim učenicom naše škole, **Ilijom Vabecom**, koji je prošle godine osvojio srebro na 6. nacionalnoj izložbi-natjecanju najboljih maturanih radova u sektoru graditeljstva i geodezije „Igrač“ 2013. Sada studira u Sloveniji. Pročitajte što nam je rekao.

Zašto si odabrao zanimanje arhitektonski tehničar?

Zanimanje arhitektonski tehničar odabrao sam iz razloga što mi se u osnovnoj školi sviđalo tehničko crtanje. Zašto to ne znam. Mislim da u dobi kad se bira zanimanje za srednju školu malo tko zna što odabrati, a da kasnije ne bi požalio. Meni je to uspjelo.

Što bi izdvojio iz srednjoškolskog doba kao posebno važno?

Važno je biti siguran da to i dalje želiš raditi ili školovati se u tome smjeru jer uvijek ima načina kako raditi nešto što volite, ako ste promašili.

Tvoj lanjski, nagrađeni rad na IGRAČU se zvao "Kuća na vodi. O čemu se radi?"

To je bio moj maturani rad na kojem sam radio s profesoricom Kalšan u predmetu Graditeljsko nasljeđe. Tema je bila neobična i jedinstvena pa smo trebali puno toga istražiti i utvrditi kako bismo mogli tako što napraviti. Nakon puno utrošenog vremena to se isplatilo kao nagrađeni rad na Igraču. To je rad koji mi u mojem sadašnjem školovanju može samo pomoći.

Kojem se arhitektu/graditelju diviš ili ti je uzor?

Ne bih baš istaknuo jednog arhitekta, nego više teme koje netko odradi neovisno o imenu arhitekta. Volim pogledati dobre preinake starijih prostora iz neiskorištenih u korisne, a da se pritom stvori posebna ljepota. Isto tako zanima me upotreba već korištenog materijala ili predmeta.

Aktivno si igrao nogomet za kadete NK Međimurje

i svoju NK Peklenicu-kako si uskladio obveze?

Sve se to može ako mislite kako nešto želite u životu, a kad shvatite da je nešto manje bitno onda se stvari mijenjaju. Zato sam i kasnije igrao za NK Peklenicu. Sad nemam za to vremena jer i kad imam nešto vremena, znam ga iskoristiti na pametniji način.

Što bi poručio sadašnjim maturantima u vezi s državnim maturom?

Teško je govoriti maturantima kako matura nije lagana jer oni time samo imaju više straha pred njom, ali opet bi i trebalo to reći. Što se tiče mogej iskustva, mogu reći da mi je bilo teško pisati maturu. Arhitektura koju sam želio (i dobio) traži manji dio mature u odnosu na prijemni ispit, a to je značilo pritisak u smislu kako trebam dobiti pozitivno jer u protivnom nema upisa na arhitekturu (s time da sam bio uvjeren da ću prijemni ispit riješiti s prihvatljivim rezultatom).

Studiraš arhitekturu u Ljubljani, kako izgleda prijemni za taj studij,

Prijemni u Ljubljani bio je puno kompleksniji od prijemnog u Mariboru. Crtalo se u tri navrata po dva sata, ali i ta dva sata bila su potpuno ispunjena. Susreo sam se s temama koje nikad nisam crtao. Kasnije smo se susreli s apstrakcijom koju isto nisimo očekivali. Kod razgovora na kraju mogu vas pitati što im padne na pamet, neovisno o arhitekturi i crtanju. Sve bi se moglo svesti na to kako je najbitnije tamo biti prisaban i spreman crtati i odgovarati sve što mislite i ne mislite da vas mogu pitati. Samo se tako se može proći.

Kako se treba pripremati?

Trebalo bi redovito crtati jer baš tako stječete naviku pomoću koje dođete do toga što sam rekao... biti spreman na svakakve teme.

Kako izgleda život u Europi, kakve su cijene, koliko je skup studij,

Sviđa mi se grad i život u Ljubljani.

Grad je manji i čistiji u odnosu na Zagreb, a za ljude mislim da su pravedniji. Npr., nema čovjeka koji bi ušao u gradski autobus bez kupljene karte, a u posjetu Zagrebu vidio sam nešto sasvim suprotno. Da, za cijene moram reći da jesu prilično više. Nitko o tome ne razmišlja kad planira odlazak u Zagreb ili neki drugi grad, ali ovdje je situacija takva da je potrebno više izdvojiti mjesečno nego bi to bilo u Hrvatskoj.

Kažu da je Slovenija gora po pitanju financija od

Hrvatske, ali mislim da ljudi u Sloveniji ipak imaju bolji životni standard.

Smještaj, hrana...?

Smještaj se pronalazi možda najjeftinije u domu, a za stan treba malo više sreće kako bi imao sve potrebno uz razumnu cijenu.

Hrana je onakva kakvu izaberete pošto možete jesti u jako puno restorana, od kineskih do meksičkih. Jedini manjak je cijena koja je u odnosu na hranu za studente u Hrvatskoj dva ili malo više puta skuplja.

Možeš li usporediti "naše" djevojke i Slovenke?

Ne bih baš mogao pošto mi se u samom početku dogodilo da sam upoznao jednu Hrvaticu, a sadašnju curu.

Poruka za kraj?

Ako znate što želite ustrajajte u tome i dobiti ćete, prije ili poslije.

Maja MLAKAR

Katapult

Učenik 3.b razreda dizajnera unutrašnje arhitekture, **Ivan Namjesnik**, u slobodno se vrijeme bavi glazbom. Svira bas gitaru i bubnjeve te se trenutno nalazi u dva benda, iako su oba nastala više zbog privatne zabave. Budući da je iz Koprivnice te se preko tjedna nalazi u učeničkom domu svira zbog zabave i u domskom bendu. Drugi bend u kojem svira je u nastanku i ima intrigantno ime „Katapult“ te se planiraju ozbiljnije baviti glazbom. Ivan je na bas gitari, a s njime sviraju i Marko Stanić na gitari te Tomislav Stanić na bubnjevima. U potrazi su za pjevačem (ili pjevačicom), a dok ga/ju ne nađu, Tomislav spremno pokriva vokalni dio pjesme. Ako želite znati više o bendu nastavite čitati.

Budući da bend ima uistinu zanimljiv naziv, zanima nas kako ga je dobio?

Pa, prvo smo se zvali „Toneless Bards“ (kada smo pisali pjesme na engleskom jeziku) što u prijevodu znači nešto kao 'neharmonični' ili 'neusklađeni' trubaduri. Tada smo došli na ideju da bi mogli početi pisati pjesme na hrvatskom jeziku te smo tražili neko ime koje bi dobro zvučalo i na stranom i na domaćem tržištu. Tomislavu je prvom palo na pamet ime „Katapult“ te smo se svi složili oko toga imena i eto, tako smo došli do imena!

Kada je nastao bend?

Prije otprilike tri godine, Tomislav je sve pokrenuo. Prvo je bio tročlani bend, Tomislav i Marko su svirali s jednim dečkom koji je nakon nekog vremena odustao jer nije bio baš zainteresiran, ali tada su pozvali mene i ja sam pristao.

Kako bi opisao stil glazbe koju svirate? Imate li uzore?

Hm, hard rock, metal. Ali većinom hard rock. Uzori su nam Misfits, Metallica, Iron Maiden...

Koliko dugo se baviš glazbom i zašto si počeo svirati?

U osnovnoj sam od petog razreda svirao

tamburicu te bi se moglo reći da se bavim glazbom oko 7 godina. Svirao sam tamburicu oko 4 godine, a tada sam počeo ozbiljnije slušati glazbu i davati više pažnje instrumentima koji su potrebni da bi se neka pjesma stvorila te sam primijetio zvuk bas gitare i stvarno mi se sviđio pa sam se odlučio okušati u sviranju toga instrumenta.

Kako to sve utječe na tvoj uspjeh u školi?

Ne utječe mnogo jer sviram samo preko vikenda te se još nismo počeli ozbiljnije baviti time iako nam je ideja za ozbiljnije bavljenje glazbom vrlo privlačna. Što se tiče ocjena, neke sam razrede prošao sa 3, a neke sa 4 tako da mislim da me to čini prosječnim učenicom.

Budući da ste bend u nastanku, imate li svoje originalne pjesme ili svirate covere?

U početku smo svirali samo covere, ali s vremenom, kada smo se uhodali, počeli smo pisati i svoje pjesme. Tomislav piše riječi pjesama, a ja melodiju. Imamo osam demo snimaka za sada, ali je samo jedna pjesma objavljena. Problem s demo snimcima je u tome da nam nedostaje vokal te pokušavam nekog naći da bi pjesma bila potpuna.

Imate li neke planove u skoroj budućnosti?

U planu i izradi je album čije je ime još uvijek tajnost. Htjeli bi nakon objavljenog albuma početi svirati u javnosti po kafićima ili nekim mjestima gdje se sluša takva glazba. Također i planiramo na neka natjecanja bendova da bi ljudi čuli za nas te da bi im se, nadamo se, sviđjala naša glazba.

Imate li svoje stranice ili YouTube kanal?

Za sada, budući da smo bend u nastanku, nemamo stranice, ali imamo na SoundCloudu objavljenu tu jednu pjesmu o kojoj sam ranije govorio.

Možete ju poslušati ovdje: soundcloud.com/toneless-bards

„Katapult“ se čini kao bend koji bi mogao uspjeti te ako mislite da imate dovoljno dobar glas ili ako imate veliku želju postati pjevačem nekog benda, ovo bi mogao biti dobar početak. Dečki traže pjevača ili pjevačicu da bi startali s ozbiljnijim glazbenim poslom te Ivan poručuje neka se zainteresirani za mjesto pjevača njemu slobodno jave!

Veronika KUŠEK

Pripremile: Manuela PALFI i Viktorija JURČEC

4.b - ARHITEKTONSKI TEHNIČARI i ARHITEKTONSKI TEHNIČARI ZA GRADITELJSKO NASLJEĐE

Učenici 4.b razreda ovogodišnji su maturanti i pričali su nam o svom razredu. Razrednica im je prof. hrvatskog jezika Mirela Polgar Kunčić. Rekli su nam da su složan razred, no kao i u svakom drugom razredu i kod njih ima izuzetaka. Slušaju uglavnom narodnu glazbu, ali i sve ostalo. U razredu ima sportaša, a ostali hobiji su uglavnom sviranje. Svi vole izlaziti, većina ih izlazi po različitim klubovima. Kao i svaki razred imaju svog bisera, a to je Nikola Strahija. O situaciji u RH vezanoj uz zapošljavanje svi dijele isto mišljenje - katastrofa.

Blanka Lozić

Nisam znala kud bih poslije osnovne škole pa mi je kuma predložila ovo zanimanje. Uglavnom sam zadovoljna premda mislim da imamo slabe temelje za daljnje obrazovanje. Nemam baš vremena za izlaske, a kad izađem, želim se dobro zabaviti. Za mene je super provod odlazak na koncert.

Antonio Baruškin

Upisao sam ovo zanimanje jer je zanimljivo i želim se baviti time. Očekivanja su mi se ostvarila jer učim ono što želim učiti, no po drugoj strani nisu jer učim i ono što ne želim. Planiram ići na fakultet, no još ne znam koji. Imamo zanimljive završne radove i baš im se veselim. Moj završni rad je obiteljska kuća za 4 člana. O maturi imam sasvim suprotno mišljenje. Želim da se ukine jer je nepotrebna.

Elena Grgičin

Ovo sam zanimanje odbrala po nagovoru bratića. Sviđa mi se u školi jer smo naučili puno toga zanimljivog. No moja se očekivanja nisu u potpunosti ostvarila jer sam očekivala više crtanja. Uglavnom sam zadovoljna školom, no dosta bih toga promijenila.

Tin Mihalić

Oduvijek me zanimala građevina i crtanje pa sam zato i odabrao ovo zanimanje. Prije sam pohađao rudarsku školu u Varaždinu, ali je škola puno teža i stroža. Odmah sam se uklopio u ovaj razred. Nakon srednje škole želio bih upisati fakultet jer me jako zanima građevina, promet i šumarstvo. Jedva čekam završne radove jer su zanimljivi i volim crtati.

Arhitektonski tehničari: Banfić Ivana, Fažon Lara, Grgičin Elena, Horvat Neven, Komorski Karlo, Lozić Blanka, Mutvar Ana, Novak Ivan, Pintarić Nikola, Strahija Nikola, Šoltić Marko, VadjljaPaul

Arhitektonski tehničari za graditeljsko nasljeđe: Baruškin Antonio, Jaklin Karolina, Kocijan Robert, KuqiWilson, Novak Adriana, Novak Petar, Polanec Miroslav, Vuković Ivana

Pripremile: Antonija HAJDINJAK i Jelena ŠAFARIĆ

3.e - MONTERI SUHE GRADNJE, KERAMIČARI-OBLAGAČI i RUKOVATELJI SAMOHODNIM GRAĐEVINSKIM STROJEVIMA

Učenici 3.e razreda, ovogodišnji maturanti, ispričali su nam o svom razredu. Pitali smo ih čime su se sve bavili, što su naučili, planovima poslije završetka škole i o njihovim interesima.

U razredu ih je 20, od kojih se petero školuje za keramičara oblagrača, dvoje za montera suhe gradnje, a njih četnaest za rukovoditelja samohodnim građevinskim strojevima. Promijenili su čak 4 razrednika, a sad im je razrednik prof. tjelesnog odgoja Damir Novak. S razrednikom se slažu dobro, a i složan su razred.

Na pitanje kakav su razred, razrednik nam je odgovorio: Dobri su, ali moraju biti još bolji. U školi su naučili mnogo o svojem zanimanju zadovoljni su naučenim.

Od muzike slušaju sve i svašta, prate sport, najviše nogomet. Vole odlaziti na koncerte, na plesnjake i u kafiće. Još ne znaju kako će im izgledati maturalne odore, ali vesele se maturalnim danima. O završnim ispitima i radovima misle da su zahtjevni i dosta teški. Pitali smo ih kakvo je njihovo mišljenje o stanju u Hrvatskoj vezano uz zapošljavanje. Jednoglasno su nam odgovorili: jako loše. Pitali smo ih i o aktualnom referendumu za koji smatraju da nije bio potreban.

Jasmin Ignac

Školujem se za rukovatelja samohodnim građevinskim strojevima i odabrao sam ovo zanimanje jer me to zanimalo. U ove tri godine naučio sam puno toga u školi, ali i na praksi koju odradujem kod autoprijevoznika u Nedelišću. Moja očekivanja su se ostvarila i poslije završene srednje škole planiram se zaposliti. U slobodno vrijeme se družim s prijateljima i slušam glazbu.

David Goricač

Školujem se za rukovatelja samohodnim građevinskim strojevima i odabrao sam ovo zanimanje jer doma imamo firmu pa sam već znao raditi sa strojevima. U školi i na praksi sam mnogo naučio o mojem zanimanju, a praksu odradujem u Tegri. Naučili smo rad s utovarivačima, punjenje separacije, odvajanje šljunka, tovarjenje na kamione itd. Nakon završene srednje škole planiram još ići za vozača, a onda se zaposliti. Za mene je dobar provod izlazak s društvom na kojem se pjeva i svira.

Mihael Kamenić

Školujem se za keramičara oblagrača i odabrao sam to zanimanje jer sam odmalena u keramici. Moje zanimanje ima puno elemenata: postavljanje tlakovaca, postavljanje keramike i slično. Uglavnom ima puno toga što se može raditi u mojoj struci. U školi sam naučio mnogo teorije o zanimanju, a praksu sam dobio kod poslodavca, tako da su se moja očekivanja ostvarila. Nakon završene srednje škole najprije planiram ići na more, a zatim se zaposliti. Još nisam bio na natjecanju, ali drugo polugodište vjerojatno idemo mi keramičari i nadamo se dobrim rezultatima. Za mene je dobar provod izlazak s društvom i zabavljanje.

Bruno Pintarić

Školujem se za rukovatelja samohodnim građevinskim strojevima, a to zanimanje sam odabrao jer sam odmalena u tome i volim to raditi. U ove tri godine naučio sam svašta, a najviše raditi s bagerima, valjcima i ostalim strojevima s kojima radimo na praksi. Moja očekivanja su se ostvarila i nadam se da ću se nakonsrednje škole zaposliti u svojoj struci. Za mene je super provod izlazak s prijateljima i zabavljanje.

Jasmin, Bruno, Mihael i David

Keramičari oblagrača: Brezovec Danijel, Kamenić Mihael, Sever Santino, Siefert Robyn, Srša Gordan

Monteri suhe gradnje: Oršuš Ljiljan, Sotler Elvis

Rukovoditelji samohodnim građevinskim strojevima: Dvanajščak Robert, Goricač David, Herjavec Mateo, Horvat Nikola, Ignac Jasmin, Jakopić David, Legradi Josip, Mrazović Tomislav, Novak Edi, Oletić Filip, OršošAleks, Pintarić Bruno, Stojko Alen, Šalković Valentino

Pripremljeno: Laura TKALČEC i Karla KOVAČIĆ

Obilježavanje 175. godišnjice rođenja Augusta Šenoa

AUGUST IVAN NEPOMUK EDUARD ŠENOVA

(Zagreb, 14. studenoga 1838. – Zagreb, 13. prosinca 1881.), bio je hrvatski romanopisac, pripovjedač, pjesnik, kritičar i pisac podlistaka.

Najutjecajniji je i najplodniji hrvatski pisac 19. stoljeća, i istinski tvorac moderne hrvatske književnosti – dovoljno je reći da je prvi pravi hrvatski romanopisac, autor opsežnoga korpusa romana, inovator proze i tvorac razvijenoga urbanoga jezičnoga standarda.

Počeci književnog rada

U javnosti se prvo proćuo kao novinar dopisima iz Praga za "Pozor", političkim člancima i feljtonima "Praški listovi". Godine 1862. Šenoa udara temelje modernom hrvatskom feljtonu, osigurava mu dignitet i pretvara ga u eminentno literarni žanr. U seriji feljtona Zagrebulje komentira aktualne, negativne pojave u zagrebačkoj svakodnevnici: odnarođenost, njemčarenje, licemjerje i konformizam. Feljtoni su imali velikoga odjeka u javnosti. Na Šenoinu žurnalističku fazu nadovjezuje se kritičarska praksa. Dvadesetak godina djeluje kao kazališni kritik. U manifestu "O hrvatskom kazalištu" daje analizu stanja u našem glumištu i program njegova budućeg razvitka. Izrazito anti-germanski raspoložen,

Šenoa traži radikalniji okret prema klasičnoj i suvremenoj francuskoj, talijanskoj i slavenskoj, te izvornoj hrvatskoj dramskoj književnosti. Pišćevo djelovanje na dramskom polju je ograničeno na jedno djelo - komediju iz zagrebačkog života u tri čina "Ljubica". U njoj tematizira urbanu sredinu s nizom karakterističnih, no prilično šablonski oblikovanih likova. "Ljubica" predstavlja prvi pokušaj prikazivanja **Šenoa kao romanopisca** suvremenoga zagrebačkog života s nizom realističnih portreta.

Najveći je umjetnički domet ostvario kao romanopisac. Uveo je roman u hrvatsku književnost i odgojio čitateljsku publiku. Šenoin je veliki romaneskni projekt usmjeren na građu iz nacionalne povijesti te na suvremene događaje. Povijesni romani zauzimaju središnje mjesto u njegovu opusu. Napisao ih je pet: Zlatarovo zlato, 1871., Čuvaj se senjske ruke, 1875., Seljačka buna, 1877., Diogenes, 1878. i Kletva, 1880.-81., nedovršeno djelo. U njima tematizira događaje iz različitih razdoblja hrvatske povijesti. Šenoa je pisac velikih gesti, crno-bijelih likova, patosa koji je teško podnošljiv moder-

nomu senzibilitetu. No, istodobno, on je tvorac monumentalnih masovnih scena, vrtoglavih prijeloma i preskoka u radnji, živopisno ocrtanih sporednih likova, te jezične invencije koja u bujici protoka događaja ostavlja dojam vitalnosti i snage. Šenoin model povijesnog romana izvršio je velik utjecaj na hrvatsku pripovjednu prozu, i on će dominirati hrvatskim romanom sve do početka 20. stoljeća. Velik je uspjeh postigao i svojim povjesticama - pripovjednim djelima u stihu s motivima iz povijesti (Propast Venecije, Smrt Petra Svačića, Šljivari, Anka Neretvanka, Vinko Hreljanović) ili iz narodne predaje (Božja plahtica, Kameni svatovi, Kugina kuća, Postolar i vrag, Gvozdeni div, Prokleta klijet, Mile Goslavica).

U romanima i pripovijetkama s građom iz suvremenog života tematizira konkretne socijalne, političke i etičke probleme svojega vremena: gospodarske i moralne odnose između sela i grada (Prosjak Luka, 1879.), raspadanja zadruga i život seljaka u okolici Zagreba (Barun Ivica, 1874.), moralno i materijalno propadanje plemstva (Vladimir, 1879.), odlazak seljačkih sinova na

školovanje u grad te njihovo uzdizanje na društvenoj ljestvici ili propadanje (Prijan Lovro, 1873.), nemoral i rasipništvo u građanskim krugovima (Ilijina oporuka, 1876.), tragedije i zanose naših učiteljica u prosvjećivanju sela (Branka, 1881.). U tim djelima inzistira na psihološkoj i socijalnoj motivaciji pa je i fabula realizirana tako da pokazuje razvoj, karakter i motive djelovanja likova.

Zbog naglašene društvene kritike i analitičnosti, zbog interesa za klasne odnose i za aktualna kretanja na političkoj pozornici svojega vremenanjegov se stvaralački pristup već približava realističkoj paradigmi. Njegova djela suvremene tematike su početci hrvatskoga realizma, temelji škole koju su, uz preinake, dalje razvijali Ante Kovačić, Vjenceslav Novak, Ksaver Šandor Gjalski i Milutin CihlarNehajev.

Zbog njegove veličine i udjela kojeg je imao u hrvatskoj književnosti, razdoblje oko njegove smrti naziva se Šenoino doba. August Šenoa umro je od posljedica upale pluća koju je zaradio dok je kao gradski senator skrbio za unesrećene u Velikom potresu 1880. godine.

Obilježavanje godišnjice rođenja Dragutina Tadijanovića

DRAGUTIN TADIJANOVIĆ

(Rastušje, 4. studenoga 1905. - Zagreb, 27. lipnja 2007.), hrvatski pjesnik

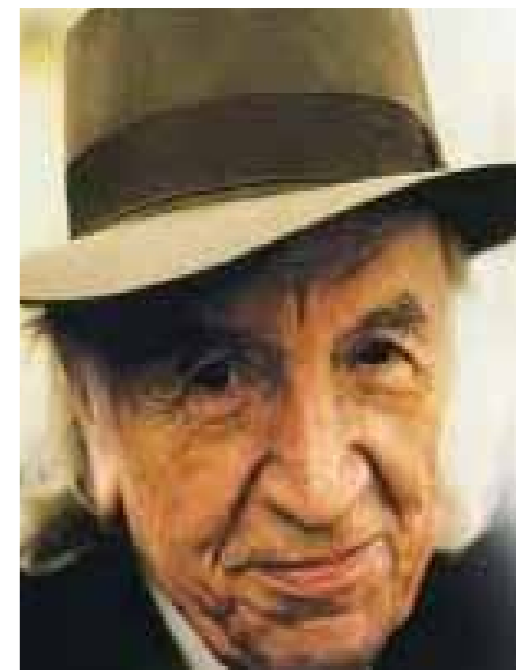
Član veličanstvenog društva naših književnika koji su svojim djelima uljepšali našu književnost.

Rođen je kao najstariji sin zemljoradnika Mirka i Mande Tadijanović. Nakon završetka gimnazije diplomirao je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radio je kao urednik službenog lista „Narodne novine“, honorarni nastavnik na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, urednik u knjižnici, u Izdavačkom poduzeću „Zora“, i „Hrvatski pjesnici“, „Matici hrvatskoj“, ravnatelj Instituta za književnost JAZU-a „prosvjetni viši pristav u Banovini Hrvatskoj, u „Društvu književnika Hrvatske“ kojega je i bio predsjednik.

Pojavio se u vrijeme kad je na scenu stupila moderna književnost i kada su postojale najave socijalne književnosti. No, unatoč svemu tome, ostao je vjeran sebi oslanjajući se na intimne i zavičajne teme, s čim je nastavio više manje do kraja svoje karijere.

Prvu pjesmu objavio je 1922. godine u časopisu „Omladini“, a od 1930 u "Književniku" i "Hrvatskoj reviji". Objavio je oko 500 pjesama u dvadesetak zbirki, a priredio je i nekoliko izdanja svojih izabranih i sabranih djela. U svojim djelima piše o intimnim i zavičajnim temama. Nakon preseljenja iz svog rodnog mjesta piše o svojim osjećajima usamljenosti i otuđenosti. Knjige pjesama i pojedine pjesme prevedene su mu na dvadesetak jezika.

Tijekom života primio je brojne nagrade kao što su: Zmajevu nagradu Matice srpske u Novom Sadu (1963.) za knjigu izabranih pjesama „Prsten“, „Nagradu Vladimira Nazora za životno djelo“ (1968.), „Goranovo proljeće“ dodijelio mu je „Goranov vijenac“ (1982). Nakon mnogo godina djelovanja preminuo je u Zagrebu u 102.-oj godini života.

Njemu u čast naziva se nagrada koju posmrtno dodjeljuje HAZU za pjesnički životni opus od 2008. godine.

Neka njegova značajna djela:

„Pepeo srca“ (1936.), „Dani djetinjstva“ (1937.), „Tuga zemlje“ (1942.), „Pjesme“ (1951.), „Blagdan žetve“ (1956.), „Gost u Vučedolu“ (1957.), „Srebrne svirale“ (1960.), „Prsten“ (1963.), „Večer nad gradom“ (1966.), „Pjesme i proza“ (1969.), „Poezija“ (1973.), „Vežan za zemlju“ (1974.), „Sabrane pjesme“ (1975.), „San“ (1976.), „Prijateljstvo riječi“ (1981.), „Svjetiljka ljubavi“ (1984.), „Moje djetinjstvo“ (1985.), „Kruh svagdanji“ (1987.), „More u meni“ (1987.), „Dom tajnovitosti“ (1993.), „Čarolije“ (1994.)

„Sestre Šafarić“ - Neva Nevičica, 3.b

DUGO U NOĆ, U ZIMSKU BIJELU NOĆ

Dugo u noć, u zimsku gluhu noć
Moja mati bijelo platno tka.
Njen pognut lik i prosjede njene kose
Odavna je već zališe suzama.
Trak lampe s prozora pružen je
čitavim dvorištem
Po snijegu što vani pada
U tišini bez kraja, u tišini bez kraja:
Anđeli s neba, nježnim rukama,
Spuštaju smrzle zvjezdice na zemlju
Pazeć da ne bi zlato moje probudili.
Dugo u noć, u zimsku pustu noć
Moja mati bijelo platno tka.
O, majko žalosna! Kaži, šta to sja
U tvojim očima
Dugo u noć, u zimsku bijelu noć?

Rastušje, kolovoz 1931.

Laba Vibovec

Leo Lesjak

Deni Korent

Doris Lukman

Nikolina Herman

SVEZALI NAM DUŠU

Zašto se stalno osjećam kao da me nešto muči, zaustavlja, polagano uništava iako se smijem i provodim najbolje vrijeme svog života?! Nakon dugo vremena shvatila sam razlog svoje "nesreće". Laži, obećanja koja ne ispunjavamo, izgovori koje izmišljamo...

Ja, baš kao i svaki drugi čovjek, imam snove i određene ciljeve. No, kao da se ne usudim sanjati, a zatim ih ostvariti. Volim i cijeni stvari koje me sad čine nedokučive: da ih imam u svojoj blizini u nekoj bližoj budućnosti. Iskreno, bojim se budućnosti... Osjećam kao da se oko mene vrte same laži. Ogromne laži. Lažima koje nam ljudi, ljudi "više vrijednosti" od nas- vlada, crkva i pričaju samo kako bi se oni osjećali moćnijima. Kao da postoji još jedno more u kojem žive tajne, koje ne znamo, a žudimo da ih proniknemo. Crkva, država, vlada, sabor, svi bi oni, po mom mišljenju, htjeli stvoriti jednu zajednicu, no ne znaju da sami sebe kočice time što kriju i što pokušavaju učiniti. Na neke stvari, naš narod ide naivno i brzopleto. Niječu činjenice koje su same po sebi očigledne i jasne. Predstavljaju sebe kao depresivne ljude bez snage, bez želje za životom, ne mare za svoje vlastito. Kao zapravo brinu više nego znaju, oni sami sebe sputavaju u mogućnosti da budu sretni. Na neki način sami sebi vežemo duše. Bojimo se znati. Bojimo, a želimo. Strah je previše puta uništio ciljeve i snove. Svatko bi želio pokrenuti nekakvu revoluciju za čovječanstvo no ne usudi se. Kad kažemo da jedan čovjek može promijeniti svijet, to i je i nije točno. Jedan čovjek sam protiv drugih neće preživjeti, no sa svojim istomišljenicima njegova ideja živi. Osjećaje koje već kao da i ne osjećamo kao ljubav, teško je razumjeti i savladati, baš kao i teoriju relativnosti i načela neodređenosti. Ljubav, gravitacija i druge "sile", su sile koje su tu bile mnogo prije no što smo se rodili i nastavljaju se kad izdahnemo.

Vežani smo za druge i ovisimo o drugima. Naša potištenost i "zavezane duše" ostat će takva ako nemamo potporu, ako istinski to ne želimo i ne poslušamo, a ne ako vjerujemo. Jer vjera nije dovoljna i sama po sebi nas neće dovesti do ostvarenja naših snova koje tako žarko želimo.

Piknjač Petra, 2.c

POVRIJEDILI SU ME

Kroz život upoznajemo mnogo ljudi, neki od njih s nama ostaju zauvijek, no neki samo ostave svoj trag i odu. Taj trag može biti lijep i nama drag, ali zbog nekih nam se pojavljuje suza u oku kada ih se prisjetimo.

Povrijediti nas mogu svi pa čak i oni koje volimo i od kojih smo najmanje očekivali. Činjenica je da te netko povrijedi na neki način, no moramo pronaći one koji su vrijedni naše patnje. U to sam se osobno uvjerila jer sam bila povrijedena. Povrijedio me moj najbolji prijatelj, ali pronašla sam dovoljno snage da mu oprostim. Kad sam čula što se dogodilo nisam htjela vjerovati. Nisam željela to prihvatiti jer je on bio osoba koja je uvijek bila uz mene. Uvijek je znao kako me oraspoločiti. Bio je sa mnom svakog dana, sretan, zadovoljan, nisam ni slutila da se nešto događa. On, jedna od najvažnijih osoba u mom životu, oduzeo je svoj život, a samim time i dio mog. Otišao je bez pozdrava i objašnjenja, samo je nestao, kao sunce iza crnih i tmurnih oblaka. Plakala sam svake večeri, osjećala sam krivnju jer nisam bila uz njega kada me najviše trebao. Boljelo me to što nisam znala, no najviše je boljela ona praznina u mom srcu. Shvatila sam da njega više nema, da je otišao, da više nikad neću čuti njegov smijeh, njegove šale. Shvatila da više neću imati prilike da ga zagrlim. To je ono što me najviše povrijedilo, trenutak kada sam shvatila da ga više neću vidjeti. Bolio me svaki dio mog tijela, moje duše jer sam mislila da će uvijek biti tu, pored mene, a on je samo nestao. Još uvijek mi svake večeri zaželim laku noć, u nadi da me čuje i da me čuva kao što me čuva svaki dan koji je proveo sa mnom. Ovo se ne može doimati pohlepno, no nedostaje mi moj najbolji prijatelj i još uvijek želim da mi se vrati iako znam da je to nemoguće. Preostaje mi samo nada da ćemo se jednog dana sresti.

Kao što sam rekla, na početku; moramo pronaći one koji su vrijedni naše patnje. Pronašla sam tu osobu. Više ga nema ovdje, no sada je anđeo. Anđeo koji me naučio cijeniti ono što imam. Ponekad se prisjetim naših šala i samo želim vrištati od boli jer znam da se to više neće ponoviti. I dalje mu pričam o svom danu i kako ga provodim, ne znam čuje li me, ali zamislim da je pored mene i to me smiruje. Praznina u mom srcu je još uvijek tu i ostat će zauvijek, ali to mi nimalo ne smeta jer ga tako nikada neću zaboraviti.

Daria Ferenc, 1.c

KRATKE OBAVIJESTI ZA MATURANTE

Nekoliko važnih e-adresa:

www.postani-student.hr, link "studijski programi" - sve informacije o UVJETIMA UPISA na sve više škole i fakultete u Hrvatskoj.

www.studij.hr - pregled unatrag 4 god o potrebnom pragu, cijeni, kvoti upisa...za pojedine visoke škole.

www.ncvvo.hr - objavljeni: ISPITNI KATALOZI za SVE predmete na državnoj maturi, objašnjen način bodovanja, SVI ODRŽANI ispiti i naravno, točni rezultati, UPUTE kako se pripremati za ispite, obavijest o dozvoljenim kalkulatorima, KALENDAR ispita za ovu generaciju...

A uvijek se možete obratiti ispitnoj koordinatorici profesoric Srebrenki Pongrac.

KALENDAR POLAGANJA ISPITA DRŽAVNE MATURE U LJETNOM ROKU 2013./2014.

DATUM	DAN	PREDMET
20.05.2014.	Utorak	Psihologija Etika
21.05.2014.	Srijeda	Geografija Politika i gospodarstvo
22.05.2014.	Četvrtak	Kemija Vjeronauk
23.05.2014.	Petak	Povijest Informatika
26.05.2014.	Ponedjeljak	Matematika A i B
27.05.2014.	Utorak	Biologija Logika
28.05.2014.	Srijeda	Engleski jezik A i B (oba dijela ispita) Španjolski jezik A i B (oba dijela ispita)
29.05.2014.	Četvrtak	Materinski jezici nacionalnih manjina (esej) Grčki jezik
30.05.2014.	Petak	Materinski jezici nacionalnih manjina (test) Latinski jezik A i B
02.06.2014.	Ponedjeljak	Hrvatski (esej)
03.06.2014.	Utorak	Hrvatski (test) Glazbena umjetnost
04.06.2014.	Srijeda	Fizika Sociologija
05.06.2014.	Četvrtak	Njemački jezik (oba dijela ispita) Francuski jezik (oba dijela ispita)
06.06.2014.	Petak	Likovna umjetnost Filozofija
09.06.2014.	Ponedjeljak	Talijanski jezik A i B

PRIJAVE: 1.12.2013. do 1.02.2014.

LJETNI ROK POČINJE: 20.05.2014.

OBJAVA REZULTATA: 7.07.2014.

ROK ZA PRIGOVORE: 9.07.2014.

KONAČNA OBJAVA REZULTATA: 14.07.2014.

PODJELA SVJEDODŽBI: 17.07.2014.

*Kako se zove planina 8 puta veća od Velebita?
Velebajt.*

*Što imaju podmornica i Windowsi zajedničko?
Čim otvoriš prozor počinju problemi.*

*Ivica:
- Tata, smijem li ti postaviti dva pitanja?
Tata:
- Smiješ, sine.
Ivica:
- Hoćeš li mi povisiti džeparac i zašto nećeš?*

Sretna vam i uspješna 2014. godina!!!!

Najave koncerta:

ČAKOVEC		
16.12.	Massimo	Dvorana GOC-a
13.12.	Media Stres	Novi Rock Caffe Čakovec (22h)
03.01.	Gretta	Podroom
VARAŽDIN		
20.12.	Neno Belan & Fumens + Klapa Kampanel	Arena, Gradska sportska dvorana, Varaždin (60/80 Kn, 20-30)
KOPRIVNICA		
21.12.	Opća Opasnost; Savant; Zoran Mišić & Fireball	Dvorana srednje škole Koprivnica (40/60 Kn, 19-30h)
ZAGREB		
13.12.	Josipa Lisac	K.D. Vatroslava Lisinskog (120/250/170 Kn, 20h)
13.12.	Opća Opasnost	Tvornica kulture (50/70 Kn, 21h)
14.12.	Jura Stublić & Film	Tvornica kulture (60/80 Kn, 21h)
15.,16. i 17.12.	Dorđe Balašević	K.D. Vatroslava Lisinskog (280 Kn, 20h)
18.12.	Keops	Tvornica kulture, Mali pogon (15/20 Kn, 21h)
20.12.	Aca Lukas	Shamballa club (120 Kn, 23h)
21.12.	Rock večer: Živa legenda	Saxi (20 Kn, 21h)
22.12.	Rade Serbedžija, Vlado Kreslin, Vlatko Stefanovski, Zapadni Kolodvor	K.D. Vatroslava Lisinskog (120/150/180 Kn, 20h)
28.12.	Rock večer: Sane	Saxi (20 Kn, 21h)
31.12.	Pigsty And The Barrel Squad; Think Again;	Močvara (0 Kn, 21h)
17.01.	Black Coffee ft. Daniele di Bonaventura, Martine Thomas, Gibonni, Matija Dedić (JAZZ)	K.D. Vatroslava Lisinskog, mala dvorana (20h)
25.01.	Iced Earth; Warbringer; Elm Street	Pogon Jedinstvo (130 Kn, 20h)
25.01.	Pozdrav Azri	Tvornica kulture (60/80 Kn, 21h)
31.01.	Denis & Denis	Tvornica kulture (60/80 Kn, 20h)
03.02.	Dream Theater	KC Dražen Petrović (210 Kn, 20h)

- MOZGOHUMORNICA -

	KOJI GOVORI JEDNIM NAŠIM NARJEĆIEM	ŽENSKO IME	RJEKA U HRVATSKOJ	JEDNOZN. BROJ	ITALIJA	TO JEST	MJESTO U MEĐIMURJU							
PRIGODNA ČESTITKA														
OBAR					ZIVOTINJA S BODLJAMA									
COSTNER					ŠIPAK	RIMSKI 51								
AMERICAN LIBRARY ASSOCIATION				GLUMAC BOŽIDAR		JURČEVIĆ								
				KURZIV										
RIMSKI 6			ŽITELJ IRSKE					PRAŽITELJ FRANCUSKE	LJUDI KOJI ORU	H ₂ O	OLIVER MLAKAR	RASKLOPITI		
			RAHIMOVSKI											
DJEVICA RATNIK					NAGOVARANJE									
					OTOK U JADRANU									
UGLJIK		POKRIVALO GLAVE					MIRIS							
		ŽUPNIKOV POMOČNIK					SLADOKUSAC							
	HERNIJA					POTREBA ZA HRANOM					SUMPOR			
	LJEKOVITA MAST					KUĆNI DUH KOD RIMLJANA					KOJI ŽIVI U STANU			
MAKARSKA			ESKIMSKA NASTAMBA					POČAST						
			PRAŽITELJI BALKANA					IMPERATOR						
EPSKI PIESNIK					MJERA ZA PAPIR (MN.)					TANTAL				
					ŽENSKO IME					RJEKA U BIH				
LOWER EXPLOSIVE LIMIT				STRAŽNIJ DIO BRODA					CIO					
				NEKONTROLI RANI TRZAJ MISICA					PRIČA O BOGOVIMA					
DRUŠTVENA KREMA						MODNI DIZAJNER GIORGIO								
						ALUMINIJ								
BIVŠI GOLMAN DINAMA VLAK								PRKOS						
								SJEVER						
RAJKO JAGAR	KEM. EL. (NI)						VREMAŠAN							

LUCIJA GLAVINA

